

PORADNIK DO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO

SPIS TREŚCI:

Strona:

CZĘŚĆ I: INFORMACJE OGÓLNE

- o Co to jest zagrożenie? Co to jest ryzyko zawodowe? 2
- o Dlaczego należy oceniać ryzyko zawodowe? 2
- o Jak oceniać ryzyko zawodowe? 2
- o Jak korzystać z poradnika? 3

CZĘŚĆ II: OCENA RYZYKA ZAWODOWEGO – PODSTAWY

- o Krok 1: Jakie informacje są niezbędne do przeprowadzenia oceny ryzyka zawodowego? 4
 - Jak zbierać informacje? 4
- o Krok 2: Jak identyfikować zagrożenia? 5
 - LISTA KONTROLNA 6
- o Krok 3: Jak oszacować ryzyko zawodowe związane ze zidentyfikowanymi zagrożeniami? 7
- o Krok 4: Jak zaplanować działania eliminujące lub ograniczające ryzyko zawodowe? 8
- o Krok 5: Jak udokumentować ocenę ryzyka zawodowego? 8
 - KARTA OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO 9

CZĘŚĆ III: LISTY KONTROLNE DO IDENTYFIKACJI ZAGROŻEŃ NA STANOWISKACH PRACY Z PRZYKŁADAMI DZIAŁAŃ PREWENCYJNYCH

- o Lista kontrolna nr 1: Nierówne lub śliskie powierzchnie 10
- o Lista kontrolna nr 2: Przemieszczające się środki transportu 11
- o Lista kontrolna nr 3: Ruchome części maszyn 12
- o Lista kontrolna nr 4: Prąd elektryczny 13
- o Lista kontrolna nr 5: Pożar 14
- o Lista kontrolna nr 6: Wybuch 15
- o Lista kontrolna nr 7: Substancje chemiczne 16
- o Lista kontrolna nr 8: Hałas 17
- o Lista kontrolna nr 9: Drgania mechaniczne 18
- o Lista kontrolna nr 10: Oświetlenie 19

CZĘŚĆ IV: LISTY KONTROLNE DO IDENTYFIKACJI ZAGROŻEŃ Z PRZYKŁADAMI DZIAŁAŃ PREWENCYJNYCH DLA WYBRANYCH RODZAJÓW PRAC

- o Praca biurowa 20
- o Budownictwo 23
- o Przemysł spożywczy 25
- o Obróbka drewna 27
- o Mechanika pojazdowa 29
- o Rolnictwo 31
- o Małe kopalnie odkrywkowe 35

CZĘŚĆ I: INFORMACJE OGÓLNE

Co to jest zagrożenie? Co to jest ryzyko zawodowe?

Zagrożeniem w środowisku pracy jest każdy czynnik i/lub sytuacja, które mogą spowodować wypadek lub chorobę. Każde zagrożenie może mieć negatywny wpływ na ludzi, a także powodować utratę mienia (np. zniszczenie maszyn) lub zanieczyszczenie środowiska naturalnego itp.

Ryzyko zawodowe określa prawdopodobieństwo, z jakim ktoś może zostać poszkodowany w związku z zagrożeniem występującym w miejscu pracy oraz ciężkość doznanego urazu lub choroby.

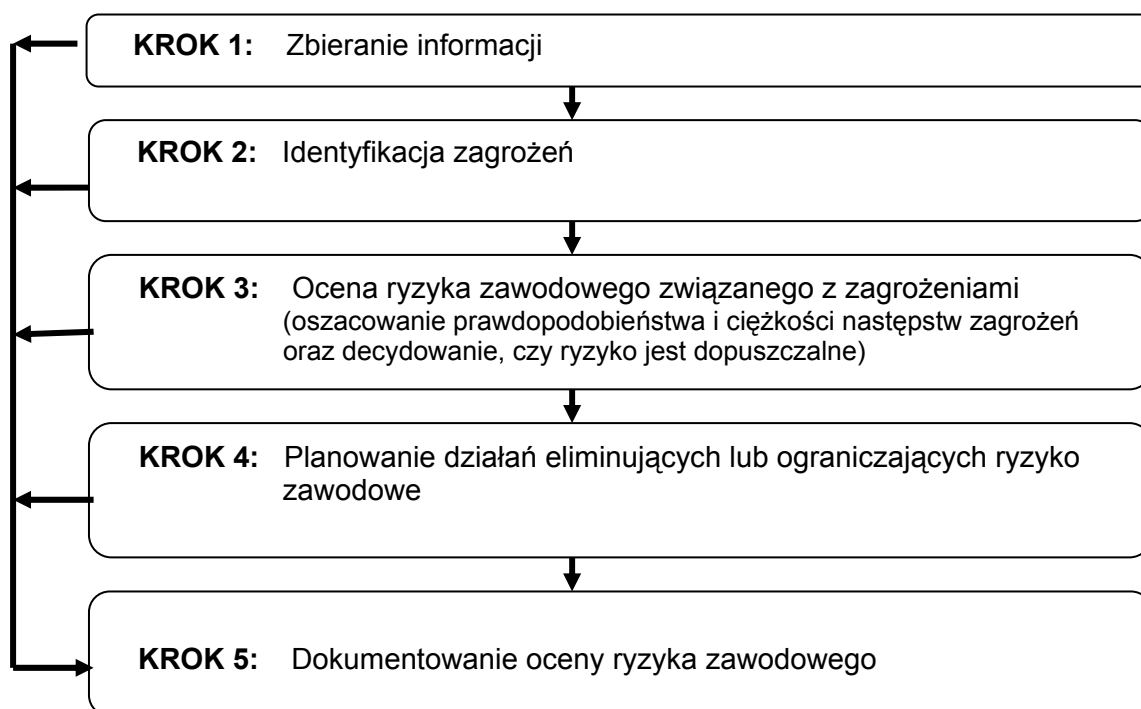
Dlaczego należy oceniać ryzyko zawodowe?

Podstawowym celem oceny ryzyka zawodowego jest zapewnienie pracownikom bezpieczeństwa i ochrony zdrowia. Ocena ryzyka zawodowego pomaga ograniczyć negatywne skutki oddziaływania zagrożeń na ludzi i środowisko w związku z wykonywaną pracą. Przyczynia się ona również do podniesienia konkurencyjności przedsiębiorstwa i jego prawidłowego funkcjonowania.

Zgodnie z przepisami prawa każdy pracodawca jest zobowiązany przeprowadzać ocenę ryzyka zawodowego.

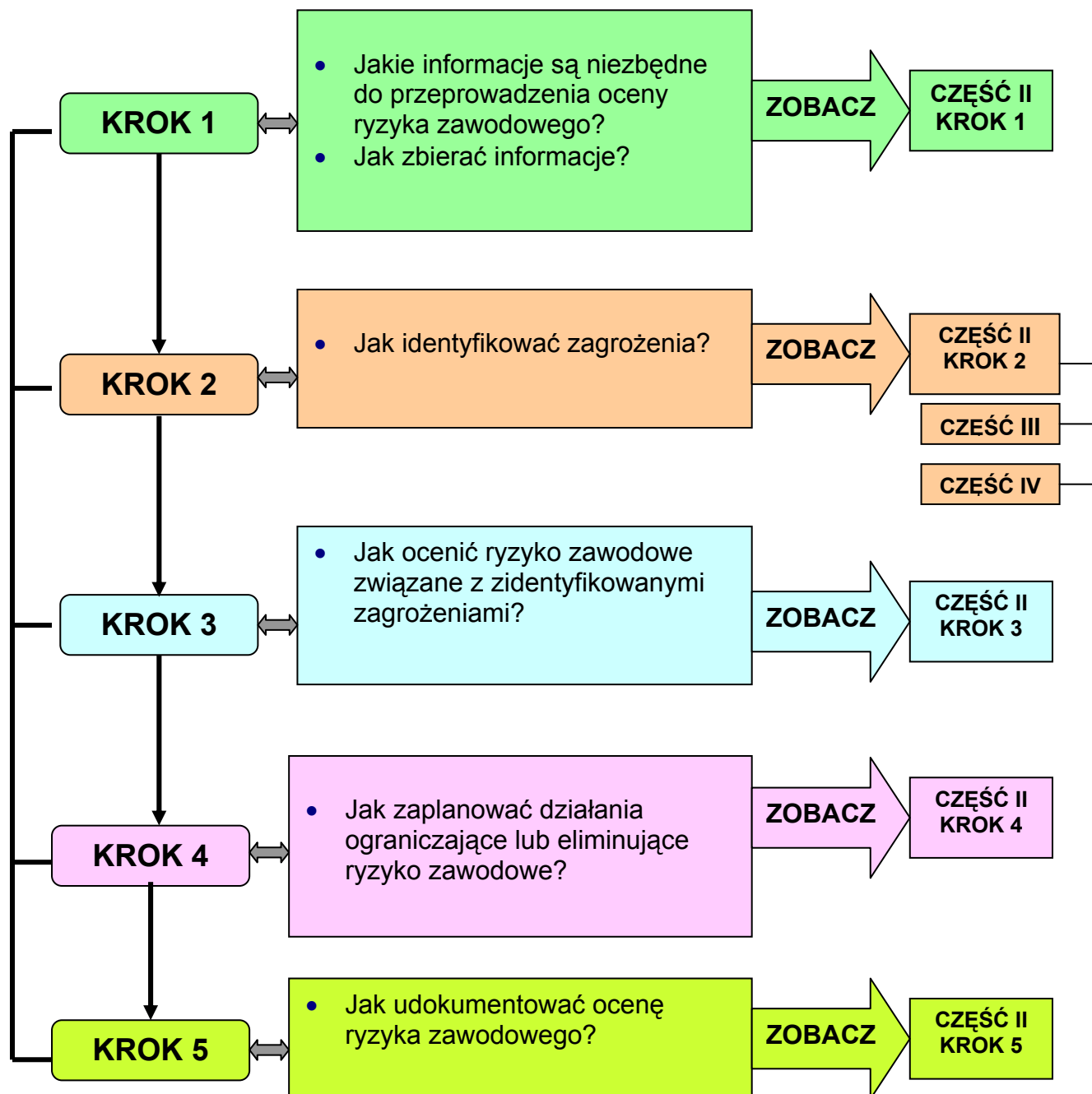
Jak oceniać ryzyko zawodowe?

Ocenę ryzyka zawodowego można przeprowadzić w pięciu następujących krokach:

PORADNIK POMOŻE CI WYKONAĆ OCENĘ RYZYKA ZAWODOWEGO ORAZ UDOKUMENTOWAĆ JEJ WYNIKI

Jak korzystać z poradnika?

CZĘŚĆ II: OCENA RYZYKA ZAWODOWEGO - PODSTAWY

Jakie informacje są niezbędne do przeprowadzenia oceny ryzyka zawodowego?

KROK 1

Do oceny ryzyka zawodowego wykorzystuje się informacje dotyczące w szczególności:

- lokalizacji stanowiska pracy i/lub realizowanych na nim zadań;
- osób, pracujących na stanowisku, ze szczególnym uwzględnieniem tych osób, które mogą być szczególnie podatne na oddziaływanie zagrożeń, takich jak np. kobiety w ciąży, młodociani lub osoby niepełnosprawne. Należy również pamiętać o pracownikach niepełnoetatowych, podwykonawcach, osobach odwiedzających przedsiębiorstwo oraz pracownikach pracujących poza siedzibą przedsiębiorstwa (kierowcy, przedstawiciele handlowi itp.);
- stosowanych środków pracy, materiałów i wykonywanych operacji technologicznych;
- wykonywanych czynności oraz sposobu i czasu ich wykonywania przez pracujące na stanowisku osoby;
- zagrożeń, które już zostały zidentyfikowane i ich źródeł;
- możliwych skutków występujących zagrożeń;
- stosowanych środków ochronnych;
- wypadków, chorób zawodowych oraz wszystkich innych niepożądanych zdarzeń związanych z warunkami pracy;
- wymagań przepisów prawnych i norm, odnoszących się do analizowanego stanowiska.

Jak zbierać informacje?

Źródłem powyższych informacji mogą być przede wszystkim:

- dane techniczne o stosowanych na stanowisku maszynach i urządzeniach,
- dokumentacja techniczno-ruchowa i instrukcje stanowiskowe,
- wyniki pomiarów czynników szkodliwych i/lub niebezpiecznych, a także uciążliwych, występujących na stanowisku pracy,
- dokumentacja dotycząca wypadków przy pracy i chorób zawodowych,
- karty charakterystyk substancji chemicznych itp.
- przepisy prawne i normy techniczne,
- literatura naukowo – techniczna,

Cennym źródłem informacji mogą być również:

- obserwacje środowiska pracy,
- obserwacje zadań wykonywanych na stanowisku pracy,
- obserwacje zadań wykonywanych poza stanowiskiem pracy,
- wywiady z pracownikami,
- obserwacje czynników zewnętrznych, które mogą wpłynąć na stanowisko pracy (np. prace wykonywane przez pracowników na innych stanowiskach pracy, czynniki atmosferyczne).

Pamiętaj, że ocenę ryzyka zawodowego należy przeprowadzać przy aktywnym współdziałaniu pracowników.

Aby zidentyfikować zagrożenia na stanowisku pracy posłuż się **LISTĄ KONTROLNĄ ZAGROŻEŃ** z części II i:

- jeśli jesteś pewien, że dane zagrożenie występuje na stanowisku pracy zaznacz **“TAK”**
- jeśli jesteś pewien, że dane zagrożenie nie występuje na stanowisku pracy zaznacz **“NIE”**
- jeśli nie jesteś pewien czy dane zagrożenie występuje na stanowisku pracy:
 - **przejdź do LIST KONTROLNYCH DO IDENTYFIKACJI ZAGROŻEŃ wskazanych w kolumnie 5 LISTY**
 - **jeżeli w kolumnie 5 LISTY nie odnalazłeś odsyłaczy do LIST KONTROLNYCH DO IDENTYFIKACJI ZAGROŻEŃ, poszukaj informacji na temat interesujących Cię zagrożeń na stronach Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy oraz na stronach krajowych instytucji zajmujących się problematyką bhp. Możesz również zwrócić się o pomoc do konsultanta ds. bezpieczeństwa i higieny pracy.**

W dalszej części poradnika znajdziesz również listy kontrolne przygotowane dla wybranych sektorów i prac:

- praca biurowa
- budownictwo
- mechanika pojazdowa
- przemysł spożywczy
- obróbka drewna
- rolnictwo
- małe kopalnie odkrywkowe

Jeżeli prowadzisz jedną z powyższych działalności wykorzystaj również te listy, zamieszczone w CZĘŚCI IV poradnika.

Dodatkowe informacje na temat zagrożeń znajdziesz między innymi na stronach:

- **Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego** <http://www.ciop.pl> oraz
- **Państwowej Inspekcji Pracy** <http://www.pip.gov.pl>

LISTA KONTROLNA ZAGROŻEŃ

KROK 2

Nr	ZAGROŻENIE	Czy dane zagrożenie występuje?		
		TAK	NIE	NIE WIEM: przejdź do list kontrolnych do identyfikacji zagrożeń:
1	2	3	4	5
1.	Nierówne lub śliskie powierzchnie (mogące powodować poślizgnięcia, potknięcia, upadki itp.)	☐	☐	CZĘŚĆ III - 1
2.	Przemieszczające się środki transportu	☐	☐	CZĘŚĆ III - 2
3.	Ruchome części maszyn	☐	☐	CZĘŚĆ III - 3
4.	Ostre krawędzie, chropowate powierzchnie itp.	☐	☐	
5.	Gorące lub zimne powierzchnie i materiały itp.	☐	☐	
6.	Praca na wysokości i na ruchomych podestach (mogących powodować upadek)	☐	☐	
7.	Narzędzia ręczne			
8.	Wysokie ciśnienie	☐	☐	
9.	Prąd elektryczny	☐	☐	CZĘŚĆ III - 4
10.	Pożar	☐	☐	CZĘŚĆ III - 5
11.	Wybuch	☐	☐	CZĘŚĆ III - 6
12.	Substancje chemiczne (w tym pyły) w powietrzu			CZĘŚĆ III - 7
13.	Hałas	☐	☐	CZĘŚĆ III - 8
14.	Drgania miejscowe	☐	☐	CZĘŚĆ III - 9
15.	Drgania ogólne	☐	☐	CZĘŚĆ III - 9
16.	Nieprawidłowe oświetlenie	☐	☐	CZĘŚĆ III - 10
17.	Promieniowanie UV, podczerwone, laserowe, mikrofałe	☐	☐	
18.	Pola elektromagnetyczne	☐	☐	
19.	Zimny lub gorący mikroklimat	☐	☐	
20.	Ręczne przenoszenie ciężarów	☐	☐	
21.	Praca wymagające niewygodnej lub wymuszonej pozycji	☐	☐	
22.	Zagrożenia biologiczne (wirusy, pasożyty, grzyby, bakterie)	☐	☐	
23.	Stres, przemoc w pracy i mobbing	☐	☐	
24.	Inne: proszę określić jaki i zaznaczyć "TAK":			
	☐	☐	
	☐	☐	
	☐	☐	
	☐	☐	

Jak oszacować ryzyko zawodowe związane z zidentyfikowanymi zagrożeniami?

A. Oceń dla każdego zidentyfikowanego zagrożenia:

czy ryzyko jest małe, średnie, czy też duże

biorąc pod uwagę prawdopodobieństwo wystąpienia niekorzystnych następstw zagrożeń oraz to, jak ciężkie mogą być te następstwa.

Posłuż się poniższą tabelą.

Prawdopodobieństwo	Ciężkość następstw		
	Mała	Średnia	Duża
Mało prawdopodobne	małe (1)	małe (1)	średnie (2)
Prawdopodobne	małe (1)	średnie (2)	duże (3)
Wysoce prawdopodobne	średnie (2)	duże (3)	duże (3)

⇒ <i>Mało prawdopodobne</i> następstwa zagrożeń to takie, które nie powinny wystąpić podczas całego okresu aktywności zawodowej pracownika.	⇒ <i>Ciężkość następstw jest mała</i> , jeżeli powstające w wyniku zagrożeń urazy i choroby nie powodują długotrwałych dolegliwości i absencji w pracy (np. bóle głowy, niewielkie stłuczenia i zranienia, podrażnienia oczu, itp.)
⇒ <i>Prawdopodobne</i> następstwa zagrożeń to takie, które mogą wystąpić nie więcej niż kilkakrotnie podczas okresu aktywności zawodowej pracownika.	⇒ <i>Ciężkość następstw jest średnia</i> , jeżeli powstające w wyniku zagrożeń urazy i choroby powodują niewielkie, ale długotrwałe lub nawracające okresowo dolegliwości i są związane z krótkimi okresami absencji (np. zranienia, alergię skórne, nieskomplikowane złamania, itp.)
⇒ <i>Wysoce prawdopodobne</i> następstwa zagrożeń to takie, które mogą wystąpić wielokrotnie podczas okresu aktywności zawodowej pracownika.	⇒ <i>Ciężkość następstw jest duża</i> , jeżeli powstające w wyniku zagrożeń urazy i choroby powodują ciężkie i stałe dolegliwości i/lub śmierć (np. amputacje, zawodowe uszkodzenie słuchu, itp.)

B. Oceń, czy ryzyko związane z zagrożeniami jest dopuszczalne.

Ogólnie rzecz biorąc:

- ⇒ **wysokie ryzyko jest niedopuszczalne,**
- ⇒ **małe i średnie ryzyko jest dopuszczalne.**

Jeśli zostały spełnione przepisy obowiązującego prawa wówczas ryzyko zawodowe jest zawsze niedopuszczalne.

Pamiętaj:

Ocena ryzyka zawodowego powinna być zawsze przeprowadzana przy **aktywnym udziale pracowników**. W ocenie ryzyka zawodowego należy uwzględnić uwagi pracowników odnośnie zagrożeń występujących na ich stanowiskach pracy, a także płeć, wiek oraz stan zdrowia pracowników, dla których jest przeprowadzana ocena ryzyka zawodowego.

Jak zaplanować działania eliminujące lub ograniczające ryzyko zawodowe?

KROK 4

- ⇒ Jeżeli ryzyko zawodowe zostało oszacowane jako duże i stwierdzono, że jest ono niedopuszczalne, należy natychmiast podjąć działania w celu jego ograniczenia.
- ⇒ Jeżeli ryzyko zostało oszacowane jako średnie i stwierdzono, że jest ono dopuszczalne, zaleca się zaplanowanie działań w celu dalszego zmniejszenia ryzyka.
- ⇒ Jeżeli ryzyko zawodowe zostało oszacowane jako małe i stwierdzono, że jest ono dopuszczalne, konieczne jest zapewnienie, że będzie ono pozostawało na tym samym poziomie.

Planując działania, których celem jest wyeliminowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego, pamiętaj, że działania te należy podejmować w następującej kolejności:

- eliminacja zagrożeń/ryzyka zawodowego
- wprowadzenie odpowiednich środków organizacyjnych,
- zastosowanie środków ochrony zbiorowej,
- stosowanie właściwych środków ochrony indywidualnej.

Przykłady działań, których celem jest wyeliminowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego zostały przedstawione wraz z listami kontrolnymi do identyfikacji zagrożeń w CZĘŚCI III i CZĘŚCI IV poradnika.

Jak udokumentować ocenę ryzyka zawodowego?

KROK 5

Możesz udokumentować ocenę ryzyka zawodowego dla każdego stanowiska pracy wykorzystując pokazaną poniżej KARTĘ OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO.

- ✓ Zapisz podstawowe informacje: nazwę i adres przedsiębiorstwa, nazwę stanowiska pracy dla którego przeprowadzasz ocenę ryzyka, nazwiska osób pracujących na tym stanowisku, datę oceny ryzyka zawodowego oraz nazwisko osoby przeprowadzającej ocenę.
- ✓ W kolumnie 2 KARTY OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO wypisz te zagrożenia, dla których w LIŚCIE KONTROLNEJ ZAGROŻEŃ zaznaczyłeś "TAK".
- ✓ Dla każdego zidentyfikowanego zagrożenia:
 - w kolumnie 3: zarejestruj działania prewencyjne, które już podjąłeś w celu ograniczenia związanego z nim ryzyka
 - w kolumnie 4: zapisz wynik oceny ryzyka zawodowego dla zidentyfikowanego zagrożenia (np. ryzyko duże/niedopuszczalne)
 - w kolumnie 5: zarejestruj działania, które planujesz podjąć w celu ograniczenia lub wyeliminowania ryzyka zawodowego.

Nazwa i adres przedsiębiorstwa		KARTA OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO		Data	Numer karty:
Stanowisko pracy: <i>(nazwa stanowiska)</i>				Sporządził: <i>(nazwisko)</i>	
				Nazwiska pracowników: <i>(pracujących na stanowisku pracy)</i>	
Nr	ZAGROŻENIE	ŚRODKI OGRANICZAJĄCE RYZYKO ZAWODOWE	OSZACOWANIE RYZYKA ZAWODOWEGO	ZALECENIA DOTYCZĄCE WPROWADZENIA DODATKOWYCH ŚRODKÓW OCHRONY	
	2	3	4	5	
Podpis[y] osób przeprowadzających ocenę ryzyka zawodowego					
Podpis[y] osób pracujących na stanowiskach pracy					

CZĘŚĆ III:
LISTY KONTROLNE DO IDENTYFIKACJI ZAGROŻEŃ

ZAGROŻENIE: Nierówne i śliskie powierzchnie		LISTA KONTROLNA nr 1	
Część A: Czy zagrożenie występuje na stanowisku pracy? TAK – jeśli zaznaczyłeś odpowiedź w polu ze znakiem ●			
<i>Uwaga: przedstawione poniżej sytuacje nie wyczerpują wszystkich możliwych przypadków zagrożenia.</i>			
Pytanie	TAK	NIE	
Czy na podłogach i drogach komunikacyjnych występują nierówności, dziury, rozlane płyny itp.?	●	○	
Czy podłogi i drogi komunikacyjne są śliskie?	●	○	
Czy podłogi i drogi komunikacyjne są czasami śliskie, np. kiedy są one mokre wskutek czyszczenia, rozlania cieczy (np. oleju), deszczu, szlamu lub pyłu powstającego w procesach pracy?	●	○	
Czy na podłogach i drogach komunikacyjnych występują progi lub inne zmiany poziomów?	●	○	
Czy po podłodze i przez drogi komunikacyjne są prowadzone kable elektryczne?	●	○	
Czy pracownicy mogą upaść lub pośliznąć się wskutek noszenia nieodpowiedniego obuwia?	●	○	
Czy podłogi i drogi komunikacyjne są utrzymywane w czystości?	○	●	
Czy w pomieszczeniach pracy lub na drogach komunikacyjnych występują utrudniające przemieszczanie się przedmioty (wyłączając te, które nie mogą być usunięte)?	●	○	
Czy przeszkody, które nie mogą być usunięte zostały oznakowane?	○	●	
Czy są drogi komunikacyjne bez odpowiedniego oznakowania?	○	○	
Czy podłogi i drogi komunikacyjne są odpowiednio oświetlone?	○	○	
Część B:			
Przykłady środków ograniczających ryzyko zawodowe związane z zagrożeniem			
√ regularne czyszczenie podłogi, szczególnie, jeżeli może być mokra lub zapyłona wskutek procesów pracy; utrzymywanie powierzchni w stanie suchym;			
√ stosowanie odpowiednich metod czyszczenia; jeśli to konieczne, chemicznie czyszczenie śliskich powierzchni			
√ zapewnienie regularnego sprawdzania stanu podłogi i dróg komunikacyjnych;			
√ usuwanie dziur, pęknięć, zużytych dywaników, wycieraczek, itd.; utrzymywanie podłóg i dróg komunikacyjnych w czystości			
√ usuwanie progów lub ograniczanie ich wysokości; poprawianie widoczności			
√ sprawdzanie, czy pracownicy posiadają odpowiednie obuwie; zapewnienie pracownikom odpowiedniego obuwia			
√ zapewnienie, że podłogi i drogi komunikacyjne są odpowiednio oznakowane			
√ zapewnienie równomiernego oświetlenia podłóg i dróg komunikacyjnych			
√ rozmieszczenie wyposażenia elektrycznego w ten sposób, aby kable elektryczne nie przeszkadzały w przemieszczaniu się i nie leżały na drogach dla pieszych			
√ stosowanie na podłogi i drogi komunikacyjne materiałów zapobiegających poślizgnięciu się oraz łatwych do czyszczenia			
√ zapewnienie właściwego odprowadzania cieczy z powierzchni podłóg i dróg komunikacyjnych			

Część A: Czy zagrożenie występuje na stanowisku pracy? TAK – jeśli zaznaczyłeś odpowiedź w polu ze znakiem ●		
<i>Uwaga: przedstawione poniżej sytuacje nie wyczerpują wszystkich możliwych przypadków zagrożenia</i>		
Pytanie	TAK	NIE
Czy bywają kiedykolwiek używane uszkodzone lub wadliwie działające środki transportu?	●	○
Czy środki transportu i sprzęt do załadunku/rozładunku (np. pojazdy, dźwigniki, platformy do podnoszenia) bywają przeciążone?	●	○
Czy na drogach transportu nie ma jakichś przeszkód ?	○	●
Czy pole widzenia na drogach transportu jest ograniczone?	●	○
Czy środki transportu bywają kiedykolwiek używane przez osoby nieupoważnione?	●	○
Czy ładunki są zawsze zabezpieczone prawidłowo i odpowiednio?	○	●
Czy pole widzenia operatora bywa kiedykolwiek ograniczone przez ładunek (np. o dużej objętości)?	●	○
Część B: Przykłady środków ograniczających ryzyko zawodowe związane z zagrożeniem		
√ Zapewnienie, aby środki transportu były odpowiednie do wykonywanej pracy		
√ Użytkowanie sprzętu roboczego z odpowiednimi certyfikatami / pozwoleniami		
√ Użytkowanie sprzętu roboczego zgodnie z informacją producenta i DTR		
√ Przeprowadzanie regularnej kontroli technicznej sprzętu roboczego		
√ Zapewnienie, aby drogi transportu były odpowiednio oznakowane i utrzymywane w porządku		
√ Zapewnienie, aby drogi transportu były wystarczająco szerokie i aby nie było na nich „martwych stref”		
√ Zapewnienie, aby ładunki były prawidłowo umieszczone i zabezpieczone		
√ Zapewnienie, aby pracownicy byli odpowiednio wyszkoleni		
√ Zapewnienie, aby środki transportu z własnym napędem miały urządzenia zapobiegające ich przypadkowemu uruchomieniu		

Część A: Czy zagrożenie występuje na stanowisku pracy?**TAK – jeśli zaznaczyłeś odpowiedź w polu ze znakiem ●***Uwaga: Przedstawione poniżej sytuacje nie wyczerpują wszystkich możliwych przypadków występowania zagrożenia*

Pytanie	TAK	NIE
Czy są jakieś części ruchome stwarzające zagrożenie (łącznie z częściami pomocniczymi) bez technicznych środków ochronnych (np. osłon)?	●	○
Czy stosowane w maszynie techniczne środki ochronne (osłony) w wystarczającym stopniu zapobiegają kontaktowi dłoni i ramion pracownika z częściami ruchomymi stwarzającymi zagrożenie ?	○	●
Czy wszystkie osłony w maszynie są pewnie przymocowane i nie mogą być łatwo usunięte ?	○	●
Czy na ruchome części maszyny może spaść jakiś przedmiot ?	●	○
Czy techniczne środki ochronne (np. osłony) powodują, że obsługa maszyny jest niewygodna lub utrudniona?	●	○
Czy maszynę można nasmarować bez demontażu technicznych środków ochronnych?	○	●
Czy można usunąć techniczne środki ochronne bez zatrzymania ruchów maszyny stwarzających zagrożenie ?	●	○
Czy wszystkie przekładnie zębate, koła łańcuchowe, koła pasowe lub koła zamachowe są osłonięte?	○	●
Czy wszystkie paski napędowe lub łańcuchy napędowe są osłonięte?	○	●
Czy wszystkie śruby dociskowe, rowki klinowe, kołnierze itd. są osłonięte?	○	●
Czy operator może łatwo sięgnąć do elementów sterowniczych "WŁĄCZ" i "WYŁĄCZ" ?	○	●
Czy jest taki układ sterowania, który jest obsługiwany przez więcej niż jednego operatora ?	●	○

Część B:

Przykłady środków ograniczających ryzyko zawodowe związane z zagrożeniem

√ Zapewnienie, aby maszyny były obsługiwane przez wyszkolonych i upoważnionych pracowników.
√ Zapewnienie, aby wszystkie osłony były właściwie i na swoim miejscu oraz aby pracowały prawidłowo.
√ Stosowanie napisów i znaków przypominających pracownikom o konieczności stosowania osłon.
√ Zapewnienie, aby w każdej maszynie wszystkie niezbędne osłony były na swoim miejscu przed jej uruchomieniem.
√ Zapewnienie, aby powierzchnia wokół maszyny była czysta, utrzymana w porządku i nie było na niej przedmiotów stwarzających przeszkody.
√ Zapewnienie wystarczająco dużo wolnego miejsca do swobodnego poruszania się pracowników.
√ Stosowanie odpowiednich środków ochrony indywidualnej.
√ Zapewnienie wystarczającego oświetlenia maszyn i miejsc dookoła maszyn.
√ Stosowanie jasnego systemu informacji ostrzegawczych zapobiegającego przypadkowemu uruchomieniu maszyny niesprawnej.
√ Zapewnienie, aby maszyny były konserwowane, a uszkodzenia szybko usuwane.
√ Zapewnienie, aby było wystarczająco wolnego miejsca między ruchomymi częściami maszyny i nieruchomymi elementami znajdującymi się w pobliżu maszyny.

Część A: Czy zagrożenie występuje na stanowisku pracy?**TAK – jeśli zaznaczyłeś odpowiedź w polu ze znakiem ●***Uwaga: Przedstawione poniżej sytuacje nie wyczerpują wszystkich możliwych przypadków występowania zagrożenia*

Pytanie	TAK	NIE
Czy jesteś pewien/pewna, że wszystkie przełączniki i urządzenia bezpieczeństwa są na miejscu i działają właściwie?	☐	☒
Czy na przewodach są jakieś uszkodzenia (np. supły lub nie izolowany drut)?	☒	☐
Czy któraś z obudów sprzętu elektrycznego jest uszkodzona lub niezabezpieczona przed nieuprawnionym dostępem?	☒	☐
Czy któraś z obudów sprzętu elektrycznego nie posiada znaku IEC - 60417-5036 (trójkąt z czarną błyskawicą na żółtym tle)?	☒	☐
Czy jakieś wtyczki lub gniazdka są uszkodzone?	☒	☐
Czy istnieje możliwość użytkowania sprzętu elektrycznego w niewłaściwy sposób?	☒	☐
Czy istnieje możliwość użytkowania mokrego sprzętu elektrycznego, użytkowania go mokrymi rękoma lub w mokrym ubraniu?	☒	☐
Czy istnieje możliwość pracy w niebezpiecznie bliskiej odległości od układów elektrycznych?	☒	☐
Czy w pobliżu stanowisk pracy znajdują się jakieś elementy pod napięciem?	☒	☐
Czy stwierdza się, że jakieś nieosłonięte elementy przewodzące nie są nie są uziemione?	☒	☐
Czy stwierdzono występowanie ładunków elektrostatycznych (na przykład przy tankowaniu)?	☒	☐
Część B:		
Przykłady środków ograniczających ryzyko zawodowe związane z zagrożeniem		
√ Przeprowadzenie przed rozpoczęciem pracy wzrokowego sprawdzenia, czy nie występują jakieś uszkodzenia		
√ Zapewnienie prowadzenia regularnych przeglądów sprzętu elektrycznego przez osoby z odpowiednimi uprawnieniami		
√ Użytkowanie tylko sprzętu posiadającego oznakowanie EC		
√ W przypadku zniszczenia bądź uszkodzenia sprzętu: natychmiastowe odłączenie zasilania, wyciągnięcie wtyczki oraz udokumentowanie nieprawidłowości.		
√ Zapewnienie wykonania naprawy uszkodzenia przez osobę z uprawnieniami elektrycznymi.		
√ Wybór i użytkowanie sprzętu odpowiedniego rodzaju (np. stopień ochrony IP, ochrony mechanicznej, itp.)		
√ Wykonywanie pracy zgodnie z instrukcjami		
√ Odłączanie przewodów od napięcia		
√ Sprawdzanie sprzętu elektrycznego przed rozpoczęciem użytkowania, po naprawach i okresowo.		
√ Używanie uziemienia		

Część A: Czy zagrożenie występuje na stanowisku pracy?**TAK – jeśli zaznaczyłeś odpowiedź w polu ze znakiem ●***Uwaga: Przedstawione poniżej sytuacje nie wyczerpują wszystkich możliwych przypadków występowania zagrożenia*

Pytania	TAK	NIE
Czy stosujesz palne, łatwo palne, skrajnie łatwopalne, wysoce łatwopalne lub utleniające substancje/preparaty chemiczne takie jak np.: farby, lakiery, preparaty czyszczące, kleje, rozpuszczalniki?	●	○
Czy przechowujesz łatwopalne lub utleniające substancje w pomieszczeniach wyposażonych w prawidłowo funkcjonujący system wentylacji?	○	●
Czy posiadasz karty charakterystyk dla wszystkich stosowanych niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych?	○	●
Czy występują źródła zapłonu przy pracach z łatwopalnymi lub utleniającymi substancjami (np.: otwarty ogień, sprzęt elektryczny, ładunki elektrostatyczne i/lub wysoka temperatura)?	●	○
Czy miejsca zagrożone pożarem są prawidłowo oznakowane?	○	●
Czy pracownicy stosujący w miejscu pracy palne, łatwo palne, skrajnie łatwopalne lub wysoce łatwopalne substancje lub preparaty chemiczne są systematycznie informowani o niebezpiecznych właściwościach tych produktów?	○	●
Czy w miejscach pracy zagrożenie pożarem jest odpowiedni sprzęt przeciwpożarowy?	○	●
Czy sprzęt przeciwpożarowy jest sprawny i systematycznie sprawdzany?	○	●
Czy sprzęt przeciwpożarowy jest łatwo dostępny?	○	●
Czy są plany awaryjne i ewakuacyjne?	○	●
Czy drogi ewakuacji są odpowiednio oznakowane?	○	●
Czy jest zainstalowana sygnalizacja informująca o zagrożeniu pożarowym?	○	●
Czy są prowadzone przeciwpożarowe ćwiczenia?	○	●
Czy są prowadzone szkolenia w zakresie akcji przeciwpożarowej?	○	●

Część B:**Przykłady środków ograniczających ryzyko zawodowe związane z zagrożeniem**

√ Odpowiednie przechowywanie palnych i/lub łatwopalnych substancji i preparatów (np.: nie należy przekraczać maksymalnej temperatury przechowywania)
√ Przechowywanie palnych i/lub łatwopalnych substancji i preparatów oddzielne od innych niebezpiecznych substancji i preparatów
√ Ograniczanie lub eliminowanie źródeł zapłonu (włącznie z zakazem palenia tytoniu w miejscu pracy)
√ Dostarczenie kart charakterystyk dla wszystkich palnych substancji i preparatów chemicznych
√ Sprawdzenie, czy jest dopuszczalna praca z otwartym źródłem ognia
√ Zapewnienie odpowiednich środków gaśniczych (dobranych w zależności od rodzaju materiałów i miejsc zagrożonych pożarem)
√ Zapewnienie stałej kontroli wyposażenia elektrycznego
√ Zapewnienie odpowiedniego sprzętu przeciwpożarowego
√ Systematyczne sprawdzanie i konserwowanie sprzętu przeciwpożarowego
√ Instalowanie systemów alarmowych informujących o stanie zagrożenia pożarem
√ Oznakowanie dróg ewakuacji i punktów ratownictwa oraz utrzymywanie ich w odpowiednim stanie
√ Zapewnienie szkoleń pracowników w zakresie p.poż.
√ Prowadzenie ćwiczeń sprawdzających gotowość pracowników w stanie zagrożenia

Część A: Czy zagrożenie występuje na stanowisku pracy?**TAK – jeśli zaznaczyłeś odpowiedź w polu ze znakiem ●***Uwaga: Przedstawione poniżej sytuacje nie wyczerpują wszystkich możliwych przypadków występowania zagrożenia*

Pytania	TAK	NIE
Czy są stosowane substancje i/lub preparaty wybuchowe?	●	○
Czy posiadasz karty charakterystyk dla wszystkich stosowanych wybuchowych substancji i preparatów chemicznych?	○	●
Czy są prawidłowo oznakowane wybuchowe substancje i preparaty?	○	●
Czy tworzą się wybuchowe mieszaniny w miejscu pracy (np.: mieszaniny powietrza z gazami – wodorem, metanem; mieszaniny powietrza z parami rozpuszczalników – benzenem, acetonem; mieszaniny powietrza z pyłem drewna)?	●	○
Czy są jakiegokolwiek obszary, w których występuje zagrożenie wybuchem (np.: pomieszczenia, w których są przechowywane rozpuszczalniki lub farby, palne płyny lub gazy)?	●	○
Czy są jakiegokolwiek obszary, w których występuje ryzyko wybuchu spowodowane obecnością zanieczyszczeń palnymi substancjami, wzrostem temperatury w lub przechowywaniem nadmiernych ilości palnych lub wybuchowych materiałów magazynach?	●	○
Czy instalacje gazowe są szczelne i systematycznie sprawdzane?	○	●
Czy wyposażenie elektryczne stosowane w obszarach zagrożonych wybuchem jest odpowiednio dobrane?	○	●
Czy są jakiegokolwiek źródła ognia w obszarze zagrożonym wybuchem?	●	○
Czy są jakiegokolwiek źródła wysokiej temperatury w obszarze zagrożonym wybuchem?	●	○
Czy są jakiegokolwiek źródła pól elektrostatycznych w obszarze zagrożonym wybuchem?	●	○
Czy są prawidłowo funkcjonujące systemy wentylacji i czy są one regularnie sprawdzane i konserwowane?	○	●
Czy obszary zagrożone wybuchem są oznakowane?	○	●
Czy jest zapewnione ciągłe monitorowanie stężenia substancji wybuchowych w obszarze zagrożonych wybuchem?	○	●
Czy aparaty do pomiaru stężeń substancji wybuchowych są systematycznie sprawdzane i konserwowane?	○	●
Czy pracownicy stosujący w miejscu pracy wybuchowe substancje i/lub preparaty chemiczne są systematycznie informowani o niebezpiecznych właściwościach tych produktów?	○	●

Część B:**Przykłady środków ograniczających ryzyko zawodowe związane z zagrożeniem**

√ Stosowanie prawidłowo funkcjonujących systemów wentylacyjnych oraz monitorujących stężenia substancji wybuchowych w powietrzu
√ Dostarczenie kart charakterystyk dla wszystkich wybuchowych substancji i preparatów chemicznych
√ Ograniczanie lub eliminowanie źródeł zapłonu
√ Stosowanie/przechowywanie substancji, które mogą tworzyć mieszaniny wybuchowe z powietrzem z dala od źródeł ognia otwartego, urządzeń elektrycznych, urządzeń iskrzących itd.
√ Przechowywanie minimalnych ilości substancji/preparatów wybuchowych w magazynach i na stanowisku pracy
√ Nie przechowywanie materiałów wybuchowych z innymi chemicznymi produktami
√ Unikanie zanieczyszczeń i zapewnienie przechowywania chemicznych produktów w oryginalnych opakowaniach
√ Oznakowanie obszarów zagrożonych wybuchem
√ Sprawdzenie czy jest dopuszczalna praca z otwartym źródłem ognia
√ Oznakowanie dróg ewakuacji i punktów ratownictwa oraz utrzymywanie ich w odpowiednim stanie
√ Prowadzenie ćwiczeń sprawdzających gotowość pracowników w stanie zagrożenia wybuchem
√ Zapewnienie szkoleń pracowników w zakresie p.poż.

Część A: Czy zagrożenie występuje na stanowisku pracy?**TAK – jeśli zaznaczyłeś odpowiedź w polu ze znakiem ●***Uwaga: Przedstawione poniżej sytuacje nie wyczerpują wszystkich możliwych przypadków występowania zagrożenia*

Pytania	TAK	NIE
Czy stosujesz niebezpieczne substancje i/lub preparaty chemiczne, które są sklasyfikowane przynajmniej do jednej z następujących kategorii: bardzo toksyczne, toksyczne, szkodliwe, żrące, drażniące, rakotwórcze, mutagenne, szkodliwie działające na rozrodczość?	●	○
Czy są dostępne karty charakterystyk dla wszystkich stosowanych w zakładzie niebezpiecznych substancji i preparatów?	○	●
Czy wszystkie niebezpieczne substancje i preparaty są prawidłowo oznakowane?	○	●
Czy wszystkie niebezpieczne substancje i preparaty są prawidłowo magazynowane?	○	●
Czy wszyscy pracownicy, którzy używają niebezpiecznych czynników chemicznych są informowani o ich niebezpiecznych właściwościach?	○	●
Czy pracownicy młodociani oraz kobiety w ciąży i w okresie karmienia wykonują prace z substancjami rakotwórczymi i/lub mutagennymi?	●	○
Czy wszyscy pracownicy, którzy używają niebezpiecznych czynników chemicznych są informowani o ich niebezpiecznych właściwościach?	○	●
Czy zapewniasz przeprowadzanie pomiarów stężeń substancji chemicznych, dla których są ustalone wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń w środowisku pracy (NDS)?	○	●
Czy stężenia substancji (za wyjątkiem rakotwórczych i mutagennych) w powietrzu na stanowiskach pracy są mniejsze od wartości 1 NDS?	○	●
Czy stężenia substancji rakotwórczych lub mutagennych w powietrzu na stanowiskach są mniejsze od wartości 0,1 NDS?	○	●
Czy wszystkie stanowiska pracy, na których są stosowane niebezpieczne czynniki chemiczne są wyposażone w prawidłowo funkcjonujące systemy wentylacji ogólnej i/ lub miejscowej?	○	●
Czy systemy wentylacji są regularnie sprawdzane i konserwowane?	○	●
Czy wszyscy pracownicy są wyposażeni w odpowiednio dobrane środki ochrony indywidualnej (np.: rękawice ochronne, okulary ochronne, sprzęt ochrony dróg oddechowych maski, półmaski)?	○	●
Czy zapewniasz wszystkim pracownikom okresowe badania lekarskie?	○	●
Czy pracownicy narażeni na czynniki rakotwórcze lub mutagenne są pod specjalną opieką lekarską?	○	●
Czy wszyscy pracownicy są przeszkoleni w zakresie bezpiecznej pracy i prawidłowego obchodzenia się ze stosowanymi przez nich czynnikami chemicznymi?	○	●
Część B:		
Przykłady środków ograniczających ryzyko zawodowe związane z zagrożeniem		
√ Zastępowanie substancji bardzo toksycznych mniej toksycznymi		
√ Eliminowanie czynników rakotwórczych i mutagennych, jeżeli jest to możliwe		
√ Stosowanie zautomatyzowanych systemów do dozowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych		
√ Dostarczanie kart charakterystyk niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych		
√ Zapewnienie prawidłowego oznakowania substancji i preparatów chemicznych		
√ Zapewnienie prawidłowego magazynowania substancji i preparatów chemicznych		
√ Oddzielenie substancji wybuchowych i palnych od innych niebezpiecznych substancji		
√ Zapewnienie przeprowadzanie pomiarów stężeń substancji chemicznych w powietrzu na stanowiskach pracy		
√ Instalowanie systemów wentylacji ogólnej i miejscowej		
√ Zapewnienie pracownikom prawidłowo dobranych środków ochrony indywidualnej		
√ Przeprowadzanie systematycznej kontroli instalacji chemicznych oraz systemów wentylacyjnych		
√ Regularne kontrolowanie i czyszczenie systemu wentylacji wyciągowej, w celu utrzymania jego maksymalnej skuteczności		
√ Szkolenie pracowników w zakresie obsługi stosowanych maszyn i urządzeń		
√ Zapewnienie opieki medycznej pracownikom narażonych na czynniki chemiczne, ze szczególnym uwzględnieniem narażenia na czynniki rakotwórcze i mutagenne		
√ Systematyczne przeprowadzanie szkoleń pracowników dotyczących ryzyka zawodowego związanego z czynnikami chemicznymi oraz bezpieczeństwa pracy z tymi czynnikami		

Część A: Czy zagrożenie występuje na stanowisku pracy?

TAK – jeśli zaznaczyłeś odpowiedź w polu ze znakiem ●

Uwaga: Przedstawione poniżej sytuacje nie wyczerpują wszystkich możliwych przypadków występowania zagrożenia

Pytanie	TAK	NIE
Czy z procesami pracy (np. stosowanymi technologiami, maszynami, urządzeniami, silnikami) jest nieodłącznie związany hałas o wysokich poziomach?	●	○
Czy z obszaru na zewnątrz budynku/pomieszczenia, w którym zlokalizowane jest stanowisko pracy dociera hałas o wysokim poziomie?	●	○
Czy hałas zagłusza lub utrudnia odbiór sygnałów bezpieczeństwa?	●	○
Czy poziom hałasu jest tak wysoki, że komunikowanie się z innymi pracownikami na stanowisku pracy jest możliwe tylko podniesionym głosem?	●	○
Czy po opuszczeniu stanowiska pracy pracownik odruchowo rozmawia z innymi osobami podniesionym głosem?	●	○

Część B:

Przykłady środków ograniczających ryzyko zawodowe związane z zagrożeniem

√ Ocena ekspozycji pracowników pod kątem wymagań zawartych w obowiązujących przepisach.
√ Wprowadzanie rozwiązań technicznych zmniejszających emisję hałasu przez źródło do środowiska (np. stosowanie nowych cichszych technologii, układów wibroizolacyjnych, tłumików)
√ Lokalizacja źródeł hałasu w jak największej odległości od pracowników.
√ Ograniczanie czasu przebywania pracowników w hałaśliwych obszarach.
√ Stosowanie obudów dźwiękoizolacyjnych redukujących emisję hałasu do otoczenia.
√ Montaż ekranów ograniczających hałas docierający do pracowników bezpośrednio od źródeł hałasu.
√ Identyfikacja i właściwe oznakowanie obszarów, w których pracownicy powinni stosować indywidualne środki ochrony przed hałasem.
√ Dostarczanie pracownikom właściwie dobranych środków ochrony indywidualnej przed hałasem.
√ Kontrola prawidłowego stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej przed hałasem.
√ Zapewnienie utrzymania środków indywidualnej ochrony przed hałasem w stanie gwarantującym ich właściwości ochronne.
√ Szkolenie i dostęp do informacji.
√ Wykonywanie regularnych badań audiometrycznych pracowników narażonych na hałas o wysokich poziomach..

Część A: Czy zagrożenie występuje na stanowisku pracy?
TAK – jeśli zaznaczyłeś odpowiedź w polu ze znakiem ●
Uwaga: Przedstawione poniżej sytuacje nie wyczerpują wszystkich możliwych przypadków występowania zagrożenia

Pytanie	TAK	NIE
Czy podczas wykonywanej pracy w pozycji stojącej lub siedzącej (często lub w dłuższych okresach czasu) pracownicy wyraźnie odczuwają drgania przenoszone do organizmu?	●	○
Czy wykonywana praca (często lub w dłuższych okresach czasu) wiąże się z korzystaniem z narzędzi ręcznych, które generują drgania mechaniczne?	●	○

Część B:
Przykłady środków ograniczających ryzyko zawodowe związane z zagrożeniem

√ Ocena ekspozycji pracowników na drgania mechaniczne pod kątem wymagań zawartych w obowiązujących przepisach.
√ Izolowanie elementów stanowiska pracy (siedzeń, podestów) od drgań.
√ Unikanie stosowania narzędzi i sprzętu wytwarzającego drgania mechaniczne.
√ Ograniczanie czasu pracy z zastosowaniem narzędzi generujących drgania mechaniczne.
√ Stosowanie właściwych narzędzi (wyposażonych w elementy redukujące drgania, bądź izolujące od nich) i zapewnienie ich właściwego stanu technicznego.
√ Stosowanie się do instrukcji obsługi narzędzi i sprzętu.
√ Zapewnienie właściwego przeszkolenia i dostępu do informacji.
√ Stosowanie rękawic wibroizolacyjnych w celu zmniejszenia narażenia na drgania przenoszone przez ręce.
√ Dopilnowanie właściwego stosowania rękawic wibroizolacyjnych oraz zapewnienie stanu gwarantującego ich właściwości ochronne.
√ Utrzymywanie właściwej temperatury, w szczególności ciepła rąk (m.in. przez stosowanie ćwiczeń rąk).
√ Zapewnienie ubrań ochronnych niezbędnych do ochrony pracownika przed zimnem i wilgocią.
√ Przeprowadzanie regularnych badań lekarskich.

Część A: Czy zagrożenie występuje na stanowisku pracy? TAK – jeśli zaznaczyłeś odpowiedź w polu ze znakiem ●		
Uwaga: Przedstawione poniżej sytuacje nie wyczerpują wszystkich możliwych przypadków występowania zagrożenia		
Pytanie	TAK	NIE
Czy oświetlenie stanowiska pracy jest wystarczające do sprawnego i dokładnego wykonywania na nim zadań pracy?	☐	☒
Czy w polu zadania występują widoczne cienie, które mogą oddziaływać na sprawność i dokładność wykonywanej pracy?	☒	☐
Czy oświetlenie w strefach komunikacyjnych, na korytarzach, schodach, magazynach itp. jest odpowiednie dla bezpiecznego przemieszczania się i dostrzeżenia wszelkich przeszkód (jak np.: dziury w podłodze, przedmioty leżące na podłodze, stopnie, śliskie powierzchnie lub rozlane płyny, krawędź podestu itp.)	☐	☒
Czy jaskrawe źródła / powierzchnie występujące w otoczeniu stanowiska pracy zmniejszają zdolność widzenia przedmiotów przez pracownika?	☒	☐
Czy pracownicy uskarżają się na słabą widoczność, olśnienie lub niewłaściwe oświetlenie stanowiska pracy?	☒	☐
Czy w polu widzenia występują nadmierne kontrasty, które mogą powodować zmęczenie na skutek ciągłej readaptacji oczu (naprzemienna adaptacja oczu do ciemnych i jasnych powierzchni)?	☒	☐
Czy na powierzchni pracy występują odbicia dekontrastujące (odbicia kierunkowe światła od powierzchni polerowanych, błyszczących, lustrzanych lub gładkich), które mogą zmieniać widoczność zadania?	☒	☐
Czy występują duże przestrzenne zmiany oświetlenia wokół stanowiska pracy, które mogą prowadzić do wyężdżenia wzroku i niewygodę widzenia?	☒	☐
Czy przy istniejącym oświetleniu sztucznym barwy otoczenia, przedmiotów i ludzkiej skóry są oddawane naturalnie (w taki sposób, który powoduje, że ludzie wyglądają atrakcyjnie i zdrowo a barwy przedmiotów nie są zmienione)?	☐	☒
Czy przy istniejącym oświetleniu sztucznym są rozpoznawalne barwy bezpieczeństwa?	☐	☒
Czy pracownicy widzą migotanie światła?	☒	☐
Czy przy istniejącym oświetleniu sztucznym obrotowe ruchy maszyn postrzegane są jako bezruch tych elementów (tzn. czy występuje efekt stroboskopowy)?	☒	☐
Część B:		
Przykłady środków ograniczających ryzyko zawodowe związane z zagrożeniem		
√	Okresowe pomiary natężenia oświetlenia w polu zadania i polu bezpośredniego otoczenia na stanowisku pracy.	
√	Okresowe pomiary natężenia oświetlenia w strefach komunikacyjnych, na korytarzach, schodach itp.	
√	Przestrzeganie planu konserwacji opracowanego przez projektanta oświetlenia, zawierającego: częstotliwość wymiany źródeł światła, czyszczenia opraw i pomieszczenia oraz metodę czyszczenia	
√	Przestrzeganie założeń projektu oświetlenia takich jak: rozmieszczenie stanowisk pracy, rodzaj i dane szczegółowe źródeł światła (moc, barwa światła i wskaźnik oddawania barw), wykończenie powierzchni (współczynniki odbicia, barwa, mat lub połysk)	
√	Stosowanie dodatkowego oświetlenia miejscowego lub zlokalizowanego na stanowisku pracy, gdzie wymagane są wysokie poziomy natężenia oświetlenia	
√	Stosowanie oświetlenia pośredniego lub miejscowego w celu wyeliminowania cieni w polu zadania.	
√	Unikanie powierzchni połyskliwych na stanowisku pracy (stół, inne meble itp)	
√	Unikanie migotania i efektu stroboskopowego (np. poprzez stosowanie w oprawach wysokoczęstotliwościowych elektronicznych układów stabilizująco-zapłonowych)	
√	Okresowe przeprowadzanie ankiety lub wywiadu z pracownikami dotyczące problemów związanych z oświetleniem.	

CZĘŚĆ IV:

LISTY KONTROLNE DO IDENTYFIKACJI ZAGROZEŃ Z PRZYKŁADAMI DZIAŁAŃ PREWENCYJNYCH DLA WYBRANYCH RODZAJÓW PRAC

LISTA KONTROLNA: PRACA BIUROWA		
Część A: Czy zagrożenie występuje na stanowisku pracy? TAK – jeśli zaznaczyłeś odpowiedź w polu ze znakiem ● <i>Uwaga: Przedstawione poniżej sytuacje nie wyczerpują wszystkich możliwych przypadków występowania zagrożenia</i>		
Problemy	Tak	Nie
Środowisko pracy		
Czy powierzchnia podłogi jest nieuszkodzona (bez dziur i przeszkód)	☐	☒
Czy mikroklimat pomieszczeń (temperatura, promieniowanie słoneczne, wilgotność, wymiana powietrza itp.) jest zadawalający?	☐	☒
Czy wielkość pomieszczeń jest odpowiednia w stosunku do liczby pracowników pracujących w nim?	☐	☒
Czy światło naturalne jest zapewnione?	☐	☒
Czy okna są wyposażone w zasłony rolety, które ograniczają odbicia światła dziennego na ekranie monitora?	☐	☒
Czy odbicia błyszczących elementów wyposażenia pomieszczenia (okna, drzwi, meble czy ściany) są niewidoczne na ekranie?	☐	☒
Czy poziom hałasu jest dostatecznie mały w pomieszczeniu, żeby była możliwość skupienia się i porozumienia?	☐	☒
Czy przewody i kable umieszczone są w taki sposób, aby nie krępowały swobody ruchu pracowników i nie powodowały potykania się?	☐	☒
Czy pracownicy mają na stanowisku pracy dostatecznie dużą przestrzeń, która zapewnia możliwości zmiany pozycji podczas pracy?	☐	☒
Czy budynek i pomieszczenia pracy są utrzymane w czystości ?	☐	☒
Czy w razie wypadku zapewniona jest fachowa pierwsza pomoc?	☐	☒
Czy drogi i wyjścia ewakuacyjne są dostępne i odpowiednio oznakowane ?	☐	☒
Monitory ekranowe i komputery		
Czy obraz na monitorze ekranowym jest wyraźny i łatwo czytelny?	☐	☒
Czy obraz na monitorze jest wolny od drgań (bez tętnienia i niezamazany)?	☐	☒
Czy jasność obrazu oraz kontrast między znakami i tłem na monitorze są łatwe do ustawienia ?	☐	☒
Czy monitor może być ustawiany i ustabilizowany zgodnie z wymaganiami użytkownika (obracany, odchylany itp.)?	☐	☒
Czy ogólne i miejscowe oświetlenie zapewnia dobre światło oraz odpowiedni kontrast między ekranem a tłem monitora?	☐	☒
Czy odległość między oczami pracownika a ekranem wynosi 40-75 cm ?	☐	☒
Czy ekran jest pozbawiony odbić, które mogą utrudniać widzenie?	☐	☒
Czy klawiatura jest oddzielona od monitora i jej usytuowanie pozwala na wygodną pozycję tułowia, ramion i dłoni?	☐	☒
Czy powierzchnia przed klawiaturą i myszą jest wystarczająca na podparcie nadgarstka?	☐	☒
Czy klawiatura i mysz są blisko siebie i na tym samym poziomie?	☐	☒
Czy powierzchnia klawiatury jest matowa co zapobiega odbiciom światła?	☐	☒

LISTA KONTROLNA: PRACA BIUROWA

Część A: Czy zagrożenie występuje na stanowisku pracy?

TAK – jeśli zaznaczyłeś odpowiedź w polu ze znakiem ●

Uwaga: Przedstawione poniżej sytuacje nie wyczerpują wszystkich możliwych przypadków występowania zagrożenia

Problemy	Tak	Nie
Czy znaki na klawiaturze są czytelne i mogą być łatwo odróżnione przez osobę siedzącą przed monitorem?	☐	☒
Wyposażenie stanowiska pracy		
Czy siedziska są stabilne oraz zapewniają swobodę ruchów i wygodną pozycję przy pracy?	☐	☒
Czy wysokość siedziska można łatwo dostosowywać?	☐	☒
Czy wysokość oparcia siedziska jest regulowana?	☐	☒
Czy podparcie ramion jest zapewnione, kiedy jest potrzebne?	☐	☒
Czy podparcie stóp (podnózek) jest dostępne, jeżeli jest potrzebne?	☐	☒
Czy można dosięgnąć do najczęściej używanych elementów wyposażenia stanowiska pracy bez skrętu głowy i tułowia?	☐	☒
Czy wysokość biurka zapewnia możliwość zmiany pozycji nóg (stop i ud)?	☐	☒
Czy uchwyt na dokument można ustawić w stabilnej pozycji, która zapewnia wygodne czytanie tekstu?	☐	☒
Ergonomia oprogramowania		
Czy programy są dostosowane do zadań pracy?	☐	☒
Czy programy są dostosowane do potrzeb osób początkujących?	☐	☒
Czy programy są po polsku?	☐	☒
Czy forma informacji zawartych w programach jest przystępna dla użytkowników ?	☐	☒
Czy pracownicy mają zapewnioną pomoc w przypadkach kłopotów z oprogramowaniem?	☐	☒
Organizacja pracy		
Czy w przypadku pracy ciągłej, jest możliwe przerywanie jej krótkimi (5minutowymi) przerwami lub zmianą czynności pracy ?	☐	☒
Czy rzeczywisty czas pracy przy monitorze wynosi mniej niż 6 godzin dziennie?	☐	☒
Czy pracownicy wykonują różnorodne zadania?	☐	☒
Czy pracownicy mogą decydować o sposobie wykonywania swojej pracy?	☐	☒
Czy przeciwdziała się napięciom w pracy spowodowanym osiągnięciem celów pracy czy dotrzymywaniem terminów jej wykonania?	☐	☒
Czy pracodawca zapewnia odpowiednią informację, szkolenie i konsultacje związane z organizacją i usprawnianiem stanowisk pracy z komputerami?	☐	☒
Narażenie zdrowia		
Czy zwracana jest uwaga na skargi pracowników dotyczące problemów ze wzrokiem?	☐	☒
Czy zapewnione są badania kontrolne wzroku pracowników (zgodnie z rozporządzeniem dot. pracy z monitorami ekranowymi)?	☐	☒
Jeżeli z badań kontrolnych wynika, że okulary używane przez pracowników nie są dobre do pracy z monitorem ekranowym, czy pracodawca zapewnia środki na odpowiednie okulary?	☐	☒
Jeżeli pracownicy narzekają na dolegliwości mięśniowo-szkieletowe (szyi, pleców, ramion, nóg) czy przeprowadzana jest ergonomiczna ocena stanowiska pracy?	☐	☒

LISTA KONTROLNA: BUDOWNICTWO

Część A: Czy zagrożenie występuje na stanowisku pracy?

TAK – jeśli zaznaczyłeś odpowiedź w polu ze znakiem ●

Uwaga: Przedstawione poniżej sytuacje nie wyczerpują wszystkich możliwych przypadków występowania zagrożenia

Pytanie	TAK	NIE
Czy pracownicy mogą dojść bezpiecznie do miejsca pracy?	☐	☒
Czy miejsce pracy jest zabezpieczone tak, aby osoby postronne nie mogły się do niego dostać?	☐	☒
Czy w miejscu pracy są środki ochronne dla osób postronnych (np. takich, które przechodzą przez miejsce pracy)?	☐	☒
Czy drogi komunikacyjne są czyste i wystarczająco oświetlone?	☐	☒
Czy pojazdy są wyposażone w urządzenia do sygnalizacji dźwiękowej, które wysyłają sygnał, kiedy poruszają się one do tyłu?	☐	☒
Czy miejsce pracy jest czyste i właściwie utrzymane?	☐	☒
Czy oświetlenie jest wystarczające?	☐	☒
Czy w miejscu pracy są odpowiednie oznakowania (np. dróg komunikacyjnych)?	☐	☒
Czy zaplecze socjalne jest wystarczające?	☐	☒
Czy są pomieszczenia dostosowane do spożywania posiłków przez pracowników?	☐	☒
Czy jest zapewniona pierwsza pomoc i opieka medyczna?	☐	☒
Czy pracownicy przenoszą ręcznie tylko takie przedmioty, których ciężar i masa nie przekraczają wartości dopuszczalnych?	☐	☒
Czy pracownicy zostali poinstruowani i przeszkoleni, jak podnosić bezpiecznie?	☐	☒
Czy są zapewnione urządzenia pomocnicze do podnoszenia i przemieszczania ładunków?	☐	☒
Czy zidentyfikowano istniejące linie elektroenergetyczne (kable ziemne lub napowietrzne)?	☐	☒
Czy wyposażenie elektryczne jest konserwowane i systematycznie kontrolowane przez osoby posiadające wymagane uprawnienia?	☐	☒
Czy montaż i demontaż rusztowań jest prowadzony przez osoby mające wymagane uprawnienia?	☐	☒
Czy stan rusztowań jest każdorazowo sprawdzany?	☐	☒
Czy drabiny przenośne są stosowane tylko do krótkotrwałych prac lekkich i kiedy nie ma innego wyboru?	☐	☒
Czy pracownicy wiedzą, w jaki sposób stosować drabiny przenośne?	☐	☒
Czy szerokość pomostu na rusztowaniu jest zawsze większa niż 60 cm?	☐	☒
Czy dźwigi i żurawie są właściwie instalowane i sprawdzane przez osoby mające wymagane uprawnienia?	☐	☒
Czy zawsze praca na wysokości rozpoczyna się dopiero po zastosowaniu technicznych środków ochronnych lub indywidualnego sprzętu chroniącego przed upadkiem?	☐	☒
Czy pracownicy wiedzą, że nie należy upuszczać z wysokości narzędzi, materiałów lub odpadów?	☐	☒
Czy zastosowano środki ochrony zbiorowej do zatrzymania pracowników i przedmiotów przed upadkiem z wysokości?	☐	☒
Czy substancje toksyczne i niebezpieczne są odpowiednio oznakowane?	☐	☒
Czy substancje niebezpieczne w miejscu pracy są właściwie przechowywane i stosowane?	☐	☒
Czy w miejscu pracy są odpowiednie środki ochrony przeciwpożarowej (np. gaśnice, drogi ewakuacji)?	☐	☒
Czy wszystkie osoby w miejscu pracy noszą właściwe środki ochrony indywidualnej (np. obuwie ochronne, hełm ochronny)?	☐	☒
Czy są stosowane odpowiednie środki ochronne do zapobiegania lub redukcji narażenia na pył (np. drewna, cementu lub krzemionki), hałas i drgania mechaniczne ?	☐	☒
Czy każda stosowana maszyna, urządzenie i wyposażenie (włączając środki ochrony indywidualnej) jest prawidłowo znakowane?	☐	☒
Czy każde wyposażenie robocze maszyny i maszyna są konserwowane w bezpiecznych warunkach?	☐	☒
Czy funkcjonują techniczne środki ochronne maszyn (to jest sygnały dźwiękowe, osłony)?	☐	☒
Czy stosujesz zabezpieczenia ścian wykopów, w celu minimalizowania ryzyka zasypania?	☐	☒
Czy operatorzy maszyn roboczych są odpowiednio szkoleni?	☐	☒
Czy wszyscy pracownicy zostali poinformowani o potencjalnych ryzykach i zastosowanych środkach ochronnych w języku, który jest dla nich zrozumiały?	☐	☒

Część B:

Przykłady środków zapobiegawczych, które mogą być stosowane do zmniejszenia ryzyka – budownictwo

Faza projektowania

√	Zabezpieczenie, że projekt architektoniczny zapewnia bezpieczeństwo
✗	Eliminowanie ryzyka upadku przez zapewnienie odpowiednich drabin, które będą stosowane z odpowiednim nachyleniem i będą stabilnie opierane
√	Projektowanie i instalowanie wyposażenia zabezpieczającego dojście do dachów
√	Każde urządzenie podnoszące i element mechanizmu podnoszącego, włączając ich elementy składowe, zamocowania, zakotwienia i podpory muszą być dobrze zaprojektowane i skonstruowane, być właściwie zainstalowane i użytkowane, być konserwowane w dobrym stanie gotowości do pracy, być badane i testowane przez kompetentne osoby zgodnie z przepisami państwowymi i być eksploatowane przez pracowników, którzy zostali odpowiednio przeszkoleni
√	Zapewnienie wystarczającego oświetlenia na każdym miejscu pracy, klatce schodowej i każdym innym miejscu na budowie, gdzie pracownik może przechodzić
√	Planowanie i wykonanie każdej rozbiórki tylko pod nadzorem osoby kompetentnej
√	Organizowanie odpowiedniego usuwania odpadów budowlanych
√	W przypadku pracy z azbestem uwzględnianie wszystkich środków ostrożności – Umieścić ostrzeżenie
√	Zapewnienie odpowiedniej liczby sanitariatów, urządzeń do mycia i pomieszczeń do spożywania posiłków oraz pomieszczeń do odpoczynku podczas przerwy w pracy spowodowanej niesprzyjającą pogodą
Faza organizacji	
√	Modyfikowanie harmonogramu pracy ażeby zredukować ryzyko, jeżeli jest potrzeba
√	Organizowanie prac, które wymagają podobnych zabezpieczeń, ażeby zapewnić środki ochrony zbiorowej do tych prac, które są wykonywane równocześnie
√	Upewnianie się, że wszyscy pracownicy, włączając tych, którzy nie rozumieją języka państwowego, są zaznajomieni z potencjalnymi ryzykami w miejscu pracy, są wprowadzone właściwe środki ochronne dla zapewnienia zdrowia i bezpieczeństwa
√	Zapewnienie pracownikom niezbędnych ŚOI (hełm ochronny, rękawice, maski, obuwie ochronne)
√	Przechowywanie na wyznaczonym miejscu materiałów pierwszej pomocy
Faza wykonania	
√	Wyznaczanie koordynatora ds. zdrowia i bezpieczeństwa, który ma szkolenie w zakresie bezpieczeństwa
✗	Codzienne kontrolowanie stanu rusztowań przed rozpoczęciem jakiegokolwiek pracy na rusztowaniu
√	Nie demontowanie części rusztowania przed zakończeniem wszystkich prac
√	Szerokość pomostu na rusztowaniu nie może być mniejsza niż 60 cm
√	Nie wspinanie się na rusztowanie, stosowanie drabin
√	Umieszczanie drabiny przenośnej pod właściwym kątem nachylenia, z wierzchołkiem drabiny znajdującym się ponad powierzchnią, na którą wchodzi pracownik
√	Stopnie drabiny muszą być pokryte materiałem antypoślizgowym i muszą być wolne od przeszkód
√	Nie używanie drabiny pojedynczej o długości większej niż 6m
√	Kiedy wnosisz lub znosisz drabinę przenośną zawsze trzymaj ją przed sobą używając obydwu rąk. Zawsze umieszczaj swoje narzędzia w pasie narzędziowym i używaj urządzeń podnoszących dla materiałów które są stosowane
√	Kiedy pracujesz na drabinie przenośnej nie wychylaj się na boki
√	Nie pracuj na dachach w warunkach niesprzyjającej pogody
√	Umieszczaj techniczne środki ochronne kiedy pracujesz na wysokości, włączając pracę na dachu
√	Nie chodź po powierzchniach kruchych (łamliwych)
√	Dokonuj codziennych kontroli wyłącznika głównego w miejscu pracy i każdego elektrycznego kabla pod napięciem lub przyrządów, które są umieszczone poniżej, powyżej lub w miejscu pracy. Nie zaczynaj żadnej pracy przed wykonaniem powyższych kontroli przez osobę posiadającą wymagane uprawnienia
√	Zapewnij kontrolę i dobre oznakowanie toksycznych i niebezpiecznych produktów oraz materiałów wybuchowych
√	Utrzymuj miejsce w należyтым porządku przez cały czas
√	Nie stawiaj przeszkód na przejściach i drabinach

LISTA KONTROLNA: PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY

Część A: Czy zagrożenie występuje na stanowisku pracy?

TAK – jeśli zaznaczyłeś odpowiedź w polu ze znakiem ●

Uwaga: Przedstawione poniżej sytuacje nie wyczerpują wszystkich możliwych przypadków występowania zagrożenia

Pytanie	TAK	NIE
Wyposażenie robocze		
Czy są stosowane ostre narzędzia (frezy, noże, siekiery, itd.)?	☒	☐
Czy wszystkie maszyny są wyposażone w osłony?	☐	☒
Czy odzież pracowników może być uchwycona pomiędzy ruchomymi częściami maszyn i czy może w ten sposób być przyczyną urazu pracownika?	☒	☐
Czy są używane prowadnice?	☐	☒
Czy pracownicy mają styczność z gorącymi lub zamrożonymi materiałami i/lub wyposażeniem?	☒	☐
Czy maszyny są czyszczone i konserwowane, kiedy są przyłączone do źródeł energii?	☐	☒
Zagrożenia chemiczne i biologiczne		
Czy są stosowane takie chemikalia, które są traktowane jako niebezpieczne (np. środki odkażające, środki konserwujące, rozpuszczalniki i inne)?	☐	☒
Czy do chłodzenia jest stosowany amoniak lub inne chemikalia?	☐	☒
Czy substancje chemiczne i preparaty są właściwie przechowywane i oznakowane?	☐	☒
Czy jest konieczne wchodzenie do zamkniętych zbiorników, cystern i/lub zbiorników (np. podczas kontroli, konserwacji itd.)?	☒	☐
Czy pracownicy są w bezpośrednim kontakcie z surowcami i/lub materiałami pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego (czynnik biologiczny)?	☒	☐
Wybuchy		
Czy w środowisku pracy jest zawieszony w powietrzu/osiadły pył (np. mąki)?	☒	☐
Czy na stanowisku pracy są urządzenia ciśnieniowe?	☒	☐
Jakość powietrza		
Czy na stanowisku pracy występuje przykry zapach/odór, na który są narażeni pracownicy?	☒	☐
Czy są eksploatowane wentylatory bez osłon łopatek?	☒	☐
Czy – w razie potrzeby - są stosowane odpowiednie maski do ochrony układu oddechowego pracowników?	☐	☒
Ryzyko zdrowotne		
Czy pracownicy są narażeni na środowisko gorące i/lub zimne?	☒	☐
Czy pracownicy przenoszą ciężary lub pracują w pozycjach męczących?	☒	☐
Czy wymagania dotyczące ergonomii pracy są przestrzegane?	☒	☐
Czy pracownicy wykonują prace powtarzalne lub w rytmie narzuconym przez maszynę?	☒	☐
Czy pracownicy pracują na nocne zmiany?	☒	☐

Część B:	
Przykłady środków ograniczających ryzyko zawodowe związane z zagrożeniem	
Wyposażenie robocze	
√	Zapewnienie regularnego i konsekwentnego nadzoru pracowników, kontroli wyposażenia produkcyjnego i stanowisk pracy;
√	Instalowanie odpowiednich osłon, zapewnienie, że części wyposażenia dodatkowego (mieszarki, krajarki, itd.) są wyposażone w osłony;
√	Stosowanie wymaganych środków ochrony indywidualnej;
√	Utrzymywanie planu regularnych szkoleń ukierunkowanych na charakterystyczne ryzyka na stanowiskach pracy i stosowane środki ochrony
√	Szkolenie pracowników w zakresie właściwego użytkowania i konserwowania maszyn i wyposażenia ; pozwalanie tylko przeszkolonym pracownikom na obsługiwanie tego wyposażenia
√	Zapewnienie, że pracownicy użytkują wyposażenie zgodnie z procedurami bezpieczeństwa
√	Regularna konserwacja i czyszczenie wszystkich części wyposażenia
√	Czyszczenie i konserwowanie maszyn tylko wówczas, gdy są odłączone od źródeł energii
Zagrożenia chemiczne i biologiczne	
√	Stosowanie odpowiednich środków ochrony indywidualnej przy pracy z chemikaliami (rękawice, okulary ochronne, osłony twarzy, maski);
√	Zapewnienie właściwego oznaczenia stref przechowywania preparatów chemicznych, stosowanie właściwych procedur pracy, w tym odnoszących się do bezpiecznego obchodzenia się z czynnikiem chemicznym
√	Zapewnienie, że nikt nie wchodzi do zamkniętych zbiorników, cystern lub zbiorników otwartych bez asekuracji innych osób;
√	Zapoznanie pracowników ze skutkami stosowania chemikaliów, ochroną przeciw ich działaniom, zapewnienie pierwszej pomocy i metod zachowawczych
√	Zapewnienie kart charakterystyk dla wszystkich substancji niebezpiecznych;
√	Zapewnienie pracownikom informacji dotyczących zdrowia w związku z wymaganiami dla stanowiska pracy (ocena medyczna);
Wybuchy	
√	Przeprowadzenie oceny bezpieczeństwa wyposażenia chłodniczego i ciśnieniowego; badania techniczne okresowe i doraźne
√	Zwrócenie szczególnej uwagi na czyszczenie i konserwację maszyn i wyposażenia w powietrzu zapyłonym, w którym jest ryzyko wybuchu;
Jakość powietrza	
√	Zainstalowanie, kontrolowanie i konserwacja systemu wentylacji, jeżeli na stanowisku pracy występują zanieczyszczenia powietrza;
√	Wyposażenie wentylatorów umieszczonych w pobliżu pracownika obsługującego maszynę w osłony łopatek;
√	Monitorowanie jakości powietrza na stanowisku pracy;
Ryzyko zdrowotne	
√	Utrzymywanie wszystkich obowiązujących norm higieniczno-sanitarnych
√	Regularne szkolenie pracowników w zakresie ryzyk na stanowisku pracy i uregulowań odnośnie zdrowego stylu życia;
√	Regularne badanie pracowników w zakresie zagrożenia zdrowia na ich stanowiskach pracy
√	Zapewnienie bezpiecznych przerw i harmonogramu odpoczynku w pracy;

LISTA KONTROLNA: OBRÓBKA DREWNA

Część A: Czy zagrożenie występuje na stanowisku pracy?

TAK – jeśli zaznaczyłeś odpowiedź w polu ze znakiem ●

Uwaga: Przedstawione poniżej sytuacje nie wyczerpują wszystkich możliwych przypadków występowania zagrożenia

Pytanie	TAK	NIE
Wyposażenie robocze		
Czy wszystkie maszyny są wyposażone w osłony?	☐	☒
Czy są dostępne instrukcje bezpiecznej pracy?	☐	☒
Czy pracownicy są przeszkoleni w zakresie właściwego użytkowania maszyn?	☐	☒
Czy kontrole i badania wyposażenia roboczego są prowadzone regularnie?	☐	☒
Czy pracownicy używają popychaczy przy cięciu materiałów o małych wymiarach?	☐	☒
Czy jest możliwe wciągnięcie pracownika przez ruchome części maszyn?	☒	☐
Zagrożenia elektryczne		
Czy maszyny o napędzie elektrycznym są uziemione?	☐	☒
Czy wszystkie elektryczne przedłużacze, kable i wtyczki są utrzymywane w dobrym stanie?	☐	☒
Czy wszystkie złącza, przełączniki, oprawy są izolowane?	☐	☒
Czy wyposażenie elektryczne odpowiada potrzebom danego środowiska pracy?	☐	☒
Jakość powietrza		
Czy istnieje system do ociągania zanieczyszczeń, który uaktywnia się automatycznie, kiedy maszyny do obróbki drewna są użytkowane?	☐	☒
Czy instalacje odciągające są regularnie sprawdzane?	☐	☒
Czy sufity, ściany działowe, osłony kablowe itp. są regularnie czyszczone i odpylane?	☐	☒
Czy jakość powietrza na stanowisku pracy jest oceniana?	☐	☒
Czy podczas pracy w komorach lakierniczych są stosowane maski?	☐	☒
Substancje chemiczne		
Czy łatwopalne materiały, takie jak farby, materiały wykończeniowe, kleje i rozpuszczalniki są przechowywane w oddzielnych i dobrze wentylowanych pomieszczeniach?	☐	☒
Czy są dostępne karty charakterystyk substancji niebezpiecznych dla wszystkich stosowanych niebezpiecznych substancji chemicznych?	☐	☒
Czy wszystkie niebezpieczne substancje chemiczne są właściwie oznakowane?	☐	☒
Czy wszyscy pracownicy stosujący niebezpieczne substancje chemiczne są regularnie szkoleni?	☐	☒
Czy podczas pracy ze szkodliwymi substancjami chemicznymi są stosowane odpowiednie środki ochrony indywidualnej (rękawice, okulary ochronne, osłony twarzy, maski)?	☐	☒
Czy substancje chemiczne są przechowywane z daleka od źródeł ognia?	☐	☒
Hałas i wibracja		
Czy oceniasz poziomy hałasu na stanowisku pracy?	☐	☒
Czy pracownicy narażeni na wysoki poziom hałasu stosują ochronniki słuchu?	☐	☒
Czy są eliminowane drgania mechaniczne, które mogą być przekazywane z maszyn przez uchwyty do kończyn górnych pracowników?	☐	☒
Ryzyko zdrowotne		
Czy pracownicy są poddawani odpowiednim badaniom medycznym?	☐	☒
Czy dla pracowników narażonych na wysoki poziom hałasu są prowadzone okresowe badania audymetryczne?	☐	☒
Czy pracownicy są szkoleni odnośnie właściwego sposobu podnoszenia i przenoszenia ciężarów?	☐	☒
Czy przy projektowaniu stanowisk pracy są uwzględniane szczególne potrzeby pracowników?	☐	☒

Część B:	
Przykłady środków ograniczających ryzyko zawodowe związane z zagrożeniem	
Wyposażenie robocze	
√	Zapewnienie, że pracownik i maszyna są wyposażone w środki ochronne odpowiednie do zagrożeń występujących podczas pracy
√	Stosowanie wyposażenia zgodnie z dokumentacją techniczno-ruchową lub instrukcją obsługi
√	Prowadzenie regularnych sprawdzeń technicznych wyposażenia
√	Instalowanie właściwych osłon
√	Szkolenie pracowników w zakresie obsługi i konserwacji wyposażenia
√	Zapewnienie, że wyposażenie do obróbki drewna i osłony są konserwowane i regularnie czyszczone
√	Zezwalanie tylko przeszkolonym i autoryzowanym pracownikom na obsługę i konserwację wyposażenia
Zagrożenia elektryczne	
√	Uziemianie wszystkich maszyn, włączając silnik elektryczny i korpus
√	Regularne sprawdzanie wszystkich instalacji elektrycznych
Jakość powietrza	
√	Zaopatrzenie wszystkich maszyn do obróbki drewna w stałe odciągi miejscowe i niezależne systemy wyciągowe do prac podczas rozpylania, malowania lub pokrywania
√	Okresowo ręczne czyszczenie stanowiska pracy
√	Regularne kontrolowanie i czyszczenie systemu wentylacji wyciągowej, w celu utrzymania jego maksymalnej skuteczności
√	Nie zezwalanie na wydmuchiwanie zgromadzonego pyłu za pomocą sprężonego powietrza
Chemikalia	
√	Oddzielanie palnych i łatwopalnych materiałów od siebie i od źródeł zapłonu
√	Zastępowanie powłok i klejów na bazie rozpuszczalników powłokami i klejami, które są mniej toksyczne
√	Używanie zautomatyzowanych systemów podczas nakładania powłok i klejów
√	Szkolenie pracowników w zakresie bezpiecznej pracy z niebezpiecznymi chemikaliami
√	Dostarczenie kart charakterystyk substancji niebezpiecznych dla wszystkich substancji niebezpiecznych
Hałas i wibracja	
√	Zmniejszenie poziomów emisji hałasu za pomocą różnych środków ochronnych przy maszynach (kontrola źródła)
√	Zmniejszenie poziomów hałasu przez izolowanie (obudowy), blokowanie (przegrody), zmianę kierunku (odbicie), absorbowanie (pochłanianie) (kontrolowanie, sterowanie - ścieżką -drogą rozchodzenia się dźwięku
√	Stosowanie wibroizolatorów lub elementów i układów izolujących i tłumiących drgania
√	Ograniczanie liczby godzin pracownika stosującego narzędzia wibracyjne
√	Pozwalanie pracownikom na 10 do 15 minutowe przerwy od źródeł drgań mechanicznych co godzinę
Ryzyko zdrowotne	
√	Systematyczne szkolenia pracowników o ryzykach przy pracy i o zdrowym stylu życia
√	Okresowe badania pracowników w związku z ryzykami dla ich zdrowia występującymi na ich stanowiskach pracy
√	Zapewnienie bezpiecznych przerw i harmonogramu odpoczynku w pracy;

LISTA KONTROLNA: MECHANIKA POJAZDOWA

Część A: Czy zagrożenie występuje na stanowisku pracy?

TAK – jeśli zaznaczyłeś odpowiedź w polu ze znakiem ●

Uwaga: Przedstawione poniżej sytuacje nie wyczerpują wszystkich możliwych przypadków występowania zagrożenia

Pytania	TAK	NIE
Czy powierzchnie podłóg, kanału samochodowego są regularnie czyszczone?	☐	☒
Czy pracodawca zobowiązał pracowników do czyszczenia stanowiska pracy ?	☐	☒
Czy powierzchnia podłóg jest pomalowana farbą odporną na stosowane substancje (np. olej, ropę naftową, benzynę)?	☐	☒
Czy nowy i zużyty olej jest przechowywany w przeznaczonych do tego celu pojemnikach?	☐	☒
Czy schody w kanale samochodowym są wykonane z antypoślizgowego materiału?	☐	☒
Czy pracownicy w warsztacie samochodowym noszą obuwie antypoślizgowe?	☐	☒
Czy wszystkie wolne krawędzie pomostów są wyposażone w poręcze?	☐	☒
Czy pracodawca przeszkolił pracowników, aby nie stawali na bębnach do sprawdzania skuteczności układu hamulcowego?	☐	☒
Czy pracodawca przeszkolił pracowników, aby nie wchodzili pod podniesiony pojazd?	☐	☒
Czy kanał samochodowy jest zakrywany po skończonej pracy?	☐	☒
Czy kanał samochodowy jest oznakowany lub ogrodzony poręczami w celu uniknięcia przypadkowego upadku do niego ?	☐	☒
Czy jakieś prace są wykonywane w ograniczonych przestrzeniach?	☐	☒
Czy sygnały akustyczne lub inne są rozpoznawalne w ograniczonych przestrzeniach?	☐	☒
Czy przewody elektryczne i hydrauliczne usytuowane są z dala od korytarzy przeznaczonych dla ruchu pieszego?	☐	☒
Czy jest zapewnione miejsce na narzędzia wykorzystywane podczas pracy ?	☐	☒
Czy są wyznaczone drogi komunikacyjne dla samochodów np. na podłodze, prowadzące do stanowisk napraw ?	☐	☒
Czy jest instrukcja bezpieczeństwa i higieny pracy dotycząca wjazdu i wyjazdu samochodu na ścieżkę diagnostyczną ?	☐	☒
Czy zastosowano działania eliminujące możliwość zranienia ciała pracownika szczególnie podczas prac np. spawalniczych, lakierniczych, karoseryjnych samochodu?	☐	☒
Czy są określone zasady bezpieczeństwa i higieny pracy dla prac montażowych np. elementów karoseryjnych, silnika ?	☐	☒
Czy są określone zasady bezpiecznej pracy przy zbiornikach paliwa (np. ich napraw)?	☐	☒
Czy są określone zasady bezpieczeństwa i higieny pracy mające na celu eliminowanie upadku elementów z pojazdu podczas jego naprawy, gdy jest na podnośniku ?	☐	☒
Czy zastosowano osłony ograniczające możliwość pochwycenia pracownika przez obracające się części np. podczas dynamicznego wywarzania kół ?	☐	☒
Czy zastosowano środki ochronne ograniczające możliwość pochwycenia pracownika przez obracające się części np. podczas ustawiania parametrów pracy silnika ?	☐	☒
Czy istnieje możliwość zabezpieczenia drzwi warsztatowych przed samoczynnym zamykaniem się wywołanym np.: powiewem wiatru?	☐	☒
Czy zastosowano środki ograniczające możliwość powstania pożaru na skutek kontaktu z agregatem do ogrzewania powietrza w pomieszczeniach do mycia i osuszania pojazdów?	☐	☒
Czy są instrukcje ppoż. W pomieszczeniu do magazynowania akumulatorów ?	☐	☒
Czy są zastosowane środki przeciw wybuchowe podczas ładowania akumulatorów?	☐	☒
Czy zastosowano odpowiednie techniczne i organizacyjne środki zabezpieczające wyposażenie elektryczne przed wilgocią i wodą?	☐	☒
Czy zapewniono odpowiednie środki ochronne przed wdychaniem przez pracowników pyłu i innych substancji podczas np. szlifowania, spawania, lakierowania?	☐	☒
Czy jest zapewniona wystarczająca wentylacja w kanale samochodowym?	☐	☒
Czy jest wystarczające oświetlenie w kanale samochodowym ?	☐	☒
Czy natężenie oświetlenia w kanale samochodowych jest wystarczające do wykonywania zadań wzrokowych?	☐	☒
Czy temperatura w warsztacie samochodowym jest odpowiednia zimą i latem?	☐	☒
Czy zapewniona jest dobra wentylacja podczas napraw karoserii samochodu np. podczas spawania, szlifowania, lakierowania?	☐	☒
Czy wydawane zadania są adekwatne do indywidualnych umiejętności i możliwości pracownika?	☐	☒

Część B:	
Przykłady środków ograniczających ryzyko zawodowe związane z zagrożeniem	
√	Utrzymywać powierzchnie podłóg, kanału samochodowego w bezpiecznym, nie śliskim stanie; regularnie czyścić stanowisko pracy,
√	Określić sposób czyszczenia stanowiska pracy po każdej operacji wykonanej przez pracownika np. szlifowanie, lakierowanie,
√	Powierzchnia podłogi powinna być wykonana jako antypoślizgająca używane w warsztacie samochodowym płynne substancje (np. olej, rop, benzyna) ?
√	Stosować właściwe procedury nalewania oleju z beczki a także przechowywania zużytego oleju, czyścić podłogę z rozlanego oleju.
√	Nosić obuwie antypoślizgowe;
√	Wykonać schody w kanale samochodowym z antypoślizgowego materiału
√	Zapewnić, aby podesty o wysokości wyższej niż 1 m posiadały balustrady - pozwoli to uniknąć upadków z rampy.
√	Nie stawać na bębnach do sprawdzania hamulców, podczas testu układu hamulcowego stać w bezpieczniej odległości;
√	Nie wchodzić pod podniesiony pojazd;
√	Nie wchodzić do wyłączonych przestrzeni i kanałów samochodowych;
√	Przykrywać kanał samochodowy lub zabezpieczyć go balustradami po skończonej pracy;
√	Nie wchodzić do ograniczonych przestrzeni, zainstalować odpowiednie tablice ostrzegawcze,
√	Zapewnić możliwość rozpoznawania sygnałów akustycznych,
√	Układać linie elektryczne, hydrauliczne i pneumatyczne z dala od korytarzy przeznaczonych dla ruchu pieszego;
√	Wyznaczyć miejsce na narzędzi wykorzystywane podczas pracy i zostawiane po pracy,
√	Wytyczyć np. na podłodze drogi komunikacyjne dla pojazdów i ruchu pieszego,
√	Ostrożnie i bezpiecznie wjeżdżać samochodem na ścieżkę diagnostyczną,
√	Stosować środki ochrony indywidualnej.
√	Opracować instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy dla prac montażowych. Wymagać jej stosowania,
√	Nie dopuszczać pracowników do przebywania w strefie pracy maszyny służącej do dynamicznego wywarzania kół. Zastosować osłony, nosić odpowiednie środki ochrony indywidualnej, jeśli to możliwe zastosować STOP awaryjny,
√	zapewnić prawidłową kontrolę i umiejscowienie ramionom podnośników hydraulicznym, nie wkładać rąk w ruchome części podnośnika,
√	Zapewnić aby wszystkie czynności były wykonywane przez dobrze przeszkolone i wykształcone osoby. Przestrzegać wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy, utrzymywać urządzenia do ogrzewania i napełniania paliwem w dobrym stanie technicznym.
√	Używać tylko właściwych i zapewniających bezpieczeństwo narzędzi przy wykonywaniu każdej operacji z akumulatorami,
√	Zapewnić właściwą wentylację w celu uniknięcia tworzenia się wybuchowych mieszanin par. Nie palić papierosów w strefie zagrożenia, nie używać otwartego ognia,
√	Chronić wyposażenie elektryczne przed wilgocią i wodą,
√	Wyposażyć pracowników w odpowiednie ochrony osobiste (np. okulary, maski, obuwie),
√	Stosować efektywne systemy wentylacji szkodliwych substancji występujących na stanowiskach pracy np. benzyny. Stosować środki ochrony indywidualnej układu oddechowego,
√	Zastosować właściwą wentylację w kanale samochodowym adekwatną do używanych substancji podczas pracy.
√	Utrzymywać w czystości lampy, w razie konieczności używać lamp przenośnych,
√	Zainstalować oświetlenie w kanale samochodowym,
√	Wyposażyć warsztat samochodowy w urządzenia nagrzewające, chłodzące aby uzyskać odpowiednie warunki pracy,
√	Wyposażyć warsztat samochodowy i kanał samochodowy w system wentylacji,
√	Zweryfikować stan zdrowia pracowników - np. wykonywać okresowe badania lekarskie, prowadzić szkolenia podnoszące kwalifikacje, sprawdzać stan techniczny narzędzi,

LISTA KONTROLNA: ROLNICTWO

Część A: Czy zagrożenie występuje na stanowisku pracy?

TAK – jeśli zaznaczyłeś odpowiedź w polu ze znakiem ●

Uwaga: Przedstawione poniżej sytuacje nie wyczerpują wszystkich możliwych przypadków występowania zagrożenia

Pytanie	TAK	NIE
Maszyny i sprzęt roboczy		
Czy pracownicy zostali przeszkoleni w obsłudze poszczególnych rodzajów maszyn i sprzętu roboczego?	☐	☒
Czy osłony wałów napędowych i inne osłony maszyn oraz sprzętu roboczego są w dobrym stanie i znajdują się na swoim miejscu?	☐	☒
Czy do podtrzymania podniesionego na czas pracy pod nim sprzętu stosowane są zawsze dwa niezależne środki?	☐	☒
Czy środki bezpieczeństwa do wymiany kół ciągnika są dostępne i stosowane?	☐	☒
Czy pilarka tarczowa do drewna jest wyposażona w klin rozszczepiający oraz wyposażenie ochronne, jak popychacz i dociskacz?	☐	☒
Czy sprzęt spawalniczy jest właściwie konserwowany i ma wszystkie niezbędne zabezpieczenia?	☐	☒
Czy stosowane są podczas pracy pilarką łańcuchową środki ochrony indywidualnej (ŚOI), takie jak spodnie z wkładką odporną na przecięcie, obuwie ochronne, okulary i hełm z przyłbicą oraz ochronniki słuchu?	☐	☒
Czy dostępne są instrukcje bezpieczeństwa obsługi?	☐	☒
Czy prowadzone są okresowe przeglądy sprzętu roboczego?	☐	☒
Transport i maszyny mobilne		
Czy wszyscy kierowcy pojazdów oraz operatorzy wózków widłowych i podnośników teleskopowych są przeszkoleni i posiadają uprawnienia do obsługi tego sprzętu?	☐	☒
Czy podwórze gospodarskie jest przystosowane do ruchu pojazdów?	☐	☒
Czy hamulce ciągnika, główny i ręczny są konserwowane i okresowo sprawdzane?	☐	☒
Czy hamulce przyczepy są skuteczne i mogą być uruchamiane z siedzenia traktora?	☐	☒
Czy sprawdzany jest okresowo stan sprzęgów?	☐	☒
Czy pasy bezpieczeństwa są zainstalowane i zapinane, jeśli przewrócenie się maszyny jest możliwe?	☐	☒
Czy wszystkie stare ciągniki wyposażono w kabinę lub pałąk ochronny?	☐	☒
Czy sprawdzany jest stan i wytrzymałość starych kabin i pałąków ochronnych?	☐	☒
Czy działają światła przednie i tylne, stop i kierukowskazy?	☐	☒
Czy maszyny samojezdne wyposażone są w utrzymane w dobrym stanie, czyste lusterka boczne?	☐	☒
Czy opracowano system bezpieczeństwa pracy w pobliżu napowietrznych linii wysokiego napięcia?	☐	☒
Czy prowadzone są przez uprawnioną instytucję okresowe inspekcje wózków widłowych i podnośników teleskopowych wraz z wyposażeniem?	☐	☒
Elektryczność		
Czy izolacja dostępnych kabli elektrycznych i przedłużaczy jest w dobrym stanie?	☐	☒
Czy instalacja elektryczna jest uziemiona (zerowana) i okresowo sprawdzana?	☐	☒
Wysokość		
Czy opracowano system bezpieczeństwa prac na wysokości (budynki, maszyny, wyposażenie, zbiorniki itp.)?	☐	☒
Czy wszystkie drabiny są solidnie wykonane, odpowiednie do ciężkich warunków pracy i bezpiecznie składowane, gdy nie są używane?	☐	☒
Czy przedsięwzięto środki zapewniające stateczność drabiny podczas jej używania przy pracy na wysokości?	☐	☒
Czy rozważono możliwość zastosowania bezpieczniejszych od drabiny środków dostępu na wysokość?	☐	☒
Czy stosy beli są ustawione, zbudowane i rozładowywane z zachowaniem bezpieczeństwa?	☐	☒

Część A: Czy zagrożenie występuje na stanowisku pracy?**TAK – jeśli zaznaczyłeś odpowiedź w polu ze znakiem ●***Uwaga: Przedstawione poniżej sytuacje nie wyczerpują wszystkich możliwych przypadków występowania zagrożenia*

Pytanie	TAK	NIE
Czy nieużywane otwory zrzutowe są zamykane?	☐	☒
Pestycydy		
Czy wszystkie pestycydy są prawidłowo składowane?	☐	☒
Czy wszyscy pracownicy mający do czynienia z pestycydami są okresowo szkoleni?	☐	☒
Czy oceniana jest szkodliwość pestycydów i czy prowadzone są badania zdrowia ludzi mających z nimi kontakt?	☐	☒
Czy stosowane są właściwe środki ochrony indywidualnej do pracy z pestycydami?	☐	☒
Czy pestycydów używa się w sposób bezpieczny dla środowiska?	☐	☒
Dzieci		
Czy zapobieżono dostępowi dzieci do miejsc niebezpiecznych (gdzie wykonywane są prace, dróg, miejsc składowania płynów, miejsc położonych wysoko, do agresywnych zwierząt itp.)?	☐	☒
Czy ograniczono możliwość wzniesienia pożaru przez dzieci?	☐	☒
Czy dzieci zostały ostrzeżone o niebezpieczeństwie?	☐	☒
Czy stosowane są wymagania dla pracy młodych osób?	☐	☒
Zwierzęta		
Czy zainstalowano właściwe ogrodzenia do trzymania różnych niebezpiecznych zwierząt (np. byków, świń, koni, psów itd.)?	☐	☒
Czy te ogrodzenia są w dobrym stanie i chronią przed dostępem do zwierząt?	☐	☒
Czy podczas obsługi zwierząt stosowane są odpowiednie środki do ich uwiązania i prowadzenia?	☐	☒
Czy właściwe środki do transportu zwierząt są dostępne i w dobrym stanie?	☐	☒
Zagrożenia biologiczne		
Czy zidentyfikowałeś źródła zagrożeń biologicznych w twoim gospodarstwie (rośliny, zwierzęta, substancje pochodzenia zwierzęcego, pył organiczny, odpadki itp.)?	☐	☒
Czy ograniczono możliwość kontaktu z niebezpiecznymi czynnikami biologicznymi?	☐	☒
Czy opracowano system pracy z niebezpiecznymi czynnikami biologicznymi?	☐	☒
Magazyny płynów		
Czy ogrodzenia magazynów są właściwie wykonane i w dobrym stanie?	☐	☒
Czy pokrywy magazynów i zbiorników podziemnych znajdują się na swoim miejscu i są w dobrym stanie?	☐	☒
Czy zastosowano odpowiednie bariery ochronne na platformach rozładowniczych?	☐	☒
Czy znaki bezpieczeństwa znajdują się na swoim miejscu i są w dobrym stanie?	☐	☒
Materiały sypkie		
Czy opracowano system bezpieczeństwa pracy z materiałami sypkimi (ziarno, nawozy, piasek itp.)?	☐	☒
Czy zapobieżono dostępowi do magazynu zboża?	☐	☒
Biogaz		
Czy zidentyfikowałeś miejsca tworzenia się i gromadzenia biogazu (magazynownie szlamu, zamknięte pomieszczenia dla zwierząt, odpady, zbiorniki itp.)?	☐	☒
Czy zapobieżono dostępowi do tych miejsc?	☐	☒
Czy zastosowano środki ochrony przeciwpożarowej?	☐	☒
Czy opracowano system bezpieczeństwa pracy w tych niebezpiecznych miejscach?	☐	☒
Pogoda		
Czy pracownicy są chronieni przed wpływem wysokiej temperatury, bezpośrednim promieniowaniem słonecznym, niskimi temperaturami, deszczem oraz silnym wiatrem?	☐	☒

Część B:	
Przykłady środków ograniczających ryzyko zawodowe związane z zagrożeniem	
Wszystkie zagrożenia	
√	Zapewnienie informacji, instrukcji i szkoleń dla pracowników
Maszyny i sprzęt roboczy	
√	Zapewnienie, że maszyny i sprzęt roboczy są obsługiwane przez przeszkolonych i uprawnionych pracowników
√	Zapewnienie, że wszystkie osłony wału odbioru mocy oraz inne osłony maszyn i sprzętu roboczego znajdują się na swoim miejscu i są w dobrym stanie
√	Stosowanie łatwo dostępnych stałych podpór, podnośników hydraulicznych itp. jako dodatkowych środków podtrzymania podniesionego czasowo sprzętu
√	Stosowanie specjalnych podnośników do kół, wózków widłowych lub podajników do wymiany tylnych kół ciągnika
√	Zapewnienie poprawnego zamocowania klina rozszczepiającego w pilarcie tarczowej oraz stosowania popychaczy i dociskaczy
√	Utrzymywanie wyposażenia spawalniczego w dobrym stanie i stosowanie odpowiedniej ochrony oczu
√	Stosowanie właściwych środków ochrony indywidualnej do pracy pilarką łańcuchową
√	Przeprowadzanie okresowych przeglądów i badań maszyn oraz sprzętu roboczego
Transport i maszyny mobilne	
√	Zapewnienie, aby pojazdy, wózki widłowe i teleskopowe podnośniki materiału były obsługiwane przez przeszkolonych i uprawnionych pracowników
√	Wprowadzenie jednokierunkowego ruchu okrężnego na podwórzu gospodarskim i specjalnej strefy nawracania pojazdów takich jak ciężarówki oraz oddzielenie ruchu pojazdów i pieszych
√	Konserwacja hamulców głównych, a także konserwacja oraz regulacja hamulców ręcznych i hamulców przyczep zgodnie z zaleceniami producentów.
√	Okresowe sprawdzanie stanu sprzęgów i wymiana zardzewiałych elementów
√	Zapewnienie, aby pasy bezpieczeństwa były dopasowane i zapięte, gdy możliwe jest przewrócenie się maszyny
√	Wyposażenie wszystkich ciągników w kabiny lub pałąki ochronne i ich okresowe przeglądy
√	Okresowe przeglądy wyposażenia podnośników
√	Zapewnienie aby lusterka boczne i wsteczne były w dobrym stanie
√	Zapewnienie aby wszystkie ciągniki oraz doczepiany do nich sprzęt były wyposażone w nieuszkodzone, poprawnie działające oraz utrzymywane w czystości światła i kierunkowskazy
√	Opracowanie systemu bezpieczeństwa pracy w pobliżu linii wysokiego napięcia
√	Przygotowanie mapy przebiegu i wysokości linii wysokiego napięcia w obrębie gospodarstwa
Elektryczność	
√	Stosowanie wyłącznie przedłużaczy nieuszkodzonych oraz na suchych powierzchniach
√	Nieprzeciążanie obwodów i gniazd elektrycznych
√	Okresowe sprawdzanie uziemienia (zerowania)
Wysokość	
√	Eliminowanie stref o zróżnicowanej wysokości
√	Ogrodzenie niebezpiecznych miejsc i dbanie o dobry stan ogrodzenia
√	Umieszczenie w odpowiednich miejscach znaków ostrzegawczych
√	Używanie nieuszkodzonych drabin i zabezpieczanie ich przed zmianą położenia
√	Przechowywanie drabin z zachowaniem bezpieczeństwa i nie pozostawianie możliwości wspinania się po nich dzieciom
√	Stosowanie, gdy to możliwe, podnośników z koszem do prac na wysokości
√	Stosowanie ruchomych podestów roboczych, rusztowań stałych i przejezdnych, wysięgników itp. (wiadra lub skrzynki nie powinny być nigdy stosowane jako podest roboczy)
√	Układanie i rozładowywanie stosów w logicznej kolejności, aby zapewnić ich stateczność
Pestycydy	
√	Eliminowanie potrzeby stosowania pestycydów
√	Stosowanie środków stwarzających mniejsze zagrożenie dla zdrowia
√	Staranne mycie spryskiwaczy po ich użyciu, z dala od studni, dzieci i zwierząt
√	Stosowanie właściwych środków ochrony indywidualnej
√	Przechowywanie pestycydów w magazynach zabezpieczonych przed nieupoważnionym dostępem i

oznakowanych znakami ostrzegawczymi
Dzieci
√ Niedopuszczenie dzieci do miejsc wykonywania prac i intensywnego ruchu
√ Przygotowanie poprawnie ogrodzonego placu zabaw
√ W przypadku pojawienia się niepilnowanego dziecka zatrzymanie pracy i wyprowadzenie go poza strefę pracy
√ Umieszczenie znaków ostrzegawczych w miejscach niebezpiecznych i wyjaśnienie ich znaczenia dzieciom
√ Mówienie dzieciom o spodziewanych niebezpieczeństwach i gdzie nie mogą przebywać
√ Przekazanie informacji, instrukcji i zapewnienie szkoleń młodym pracownikom oraz nadzorowanie ich
Zwierzęta
√ Nie trzymanie niebezpiecznych zwierząt
√ Regularne karmienie zwierząt
√ Zapewnienie właściwie ogrodzonych miejsc i dbanie o ich dobry stan
√ Umieszczenie znaków ostrzegawczych w odpowiednich miejscach
√ Zapewnienie oraz stosowanie odpowiednich środków do wiązania i prowadzenia zwierząt
√ Zapewnienie oraz utrzymywanie w dobrym stanie środków do transportu zwierząt
Zagrożenia biologiczne
√ Eliminowanie źródeł niebezpiecznych czynników biologicznych
√ Trzymanie ich z dala od ludzi
√ Zapewnienie właściwych ogrodzeń miejsc niebezpiecznych i dbanie o ich dobry stan
√ Umieszczenie znaków ostrzegawczych w odpowiednich miejscach
√ Stosowanie środków dezynfekujących
√ Szczepienie pracowników
√ Zapewnienie środków higieny pracy
√ Stosowanie właściwych środków ochrony indywidualnej
√ Zapewnienie okresowych badań lekarskich
Magazyny płynów
√ Zapewnienie właściwych ogrodzeń magazynów i dbanie o ich dobry stan
√ Utrzymywanie pokryw zbiorników i magazynów podziemnych w dobrym stanie
√ Utrzymywanie barierek ochronnych na platformach rozładowniczych w dobrym stanie
√ Umieszczenie znaków ostrzegawczych w odpowiednich miejscach
Materiały sypkie
√ Zapewnienie środków zapobiegających dostępowi do magazynów zboża
√ Umieszczenie znaków ostrzegawczych w odpowiednich miejscach
√ Stosowanie wizualnych lub dźwiękowych sygnałów do ostrzegania osób postronnych
√ Niedopuszczanie osób nieupoważnionych do miejsca pracy
Biogaz
√ Eliminowanie źródeł biogazu
√ Likwidowanie lub unieszkodliwianie źródeł zapłonu
√ Zapewnienie właściwej wentylacji miejsc niebezpiecznych
√ Zapewnienie właściwych ogrodzeń miejsc niebezpiecznych i dbanie o ich dobry stan
√ Zapewnienie środków ochrony przeciwpożarowej
√ Umieszczenie znaków ostrzegawczych w odpowiednich miejscach
√ Niedopuszczanie do pracy w miejscach niebezpiecznych tylko jednej osoby
Pogoda
√ Zatrzymywanie pracy podczas niesprzyjającej pogody
√ Zorganizowanie zacienionych miejsc z dostępem do wody, aby móc się ogrzać lub wysuszyć
√ Ograniczanie czasu pracy na zewnątrz
√ Stosowanie odpowiedniej odzieży ochronnej

LISTA KONTROLNA: MAŁE KOPALNIE ODKRYWKOWE

Część A: Czy zagrożenie występuje na stanowisku pracy?

TAK – jeśli zaznaczyłeś odpowiedź w polu ze znakiem ●

Uwaga: Przedstawione poniżej sytuacje nie wyczerpują wszystkich możliwych przypadków występowania zagrożenia

Pytanie	TAK	NIE
Zagrożenie osuwiskowe		
Czy w zakładzie górniczym występują zjawiska osuwania się kopaliny ze skarp i zboczy?	●	○
Czy na terenie zakładu górniczego występują nie oznakowane, niestrzeżone wyrobiska górnicze?	●	○
Czy w zakładzie górniczym występują niezabezpieczone złoża i ściany?	●	○
Czy w trakcie robót górniczych stosuje się podkopywanie, podcinanie lub podwრębienie skał?	●	○
Czy w zakładzie górniczym prowadzi się ręczne urabianie nadkładu lub kopaliny w przodkach, równocześnie na dwóch poziomach?	●	○
Czy w trakcie urabiania kopaliny występują nagłe zmiany stanu przodka?	●	○
Czy drogi dojścia do stanowisk pracy są niebezpieczne, zagrożone osunięciem się np. materiału skalnego?	●	○
Czy zdarza się, że wykopy, których wysokość ociosu przekracza 1,5 metra nie są odpowiednio podparte?	●	○
Zagrożenie wodne		
Czy w zakładzie występuje zagrożenie wodne?	●	○
Czy w pobliżu wyrobisk utrzymuje się zbiorniki wodne nie związane z ruchem zakładu?	●	○
Czy kontrolę zwierciadła wody prowadzi się rzadziej niż raz na 6 m-cy?	●	○
Czy istnieje możliwość, że z sąsiadującej z kopalnią rzeki lub stawu przedostanie się woda?	●	○
Czy drogi ucieczkowe są oznakowane ?	○	●
Czy rowy są niedrożne?	●	○
Czy ilość dobowego opadu atmosferycznego może przekroczyć 36 godzinną wydajność pomp?	●	○
Czy dobowy dopływ wód z wyrobisk jest większy niż 24 godzinna wydajność pomp?	●	○
Zagrożenia związane z pracami transportowymi		
Czy ruch załogi odbywa się wzdłuż tras przenośników lub je przecina?	●	○
Czy wyrobiska, którymi odbywa się transport mają nachylenie > 4 stopni?	●	○
Czy czerpak maszyny lub urządzenia ładunkowego może przemieszczać się nad kabiną kierowcy pojazdu?	●	○
Czy dochodzi do sytuacji, w których pracownicy poruszają się po trasie podczas prowadzenia transportu?	●	○
Zagrożenia związane z robotami strzałowymi		
Czy w zakładzie używane są środki strzałowe?	●	○
Czy obiekty, w których są przechowywane środki strzałowe, mogą stwarzać duże zagrożenie dla innych obiektów na terenie zakładu górniczego	●	○
Czy otoczenie składu materiałów wybuchowych stwarza zagrożenie zainicjowaniem lub eskalacją wybuchu przechowywanych środków strzałowych?	●	○
Czy w trakcie wykonywania robót strzałowych występują niewypały?	●	○
Czy materiał wybuchowy może być wprowadzony do niedrożnych otworów strzałowych?	●	○
Czy przy ładowaniu otworów strzałowych stosowane są narzędzia mogące spowodować iskrzenie?	●	○
Czy w pobliżu miejsca odpalania ładunków znajdują się nieużywane ładunki wybuchowe?	●	○
Czy występują braki w sygnalizacji zamiaru odpalenia ładunków ?	●	○
Czy środki inicjujące wraz z środkami wybuchowymi są przechowywane lub transportowane razem?	●	○
Czy wykonywane są prace w miejscach gdzie przemieszczają się produkty strzelania: pyły i gazy?	●	○

CZĘŚĆ B:
Część B:
Przykłady środków ograniczających ryzyko zawodowe związane z zagrożeniem
Zagrożenie osuwiskowe
√ Ogrodzenie terenu wyrobisk, zwałowisk, składowisk oraz niestatecznych terenów górniczych
√ Oznakowanie niebezpiecznych miejsc tablicami ostrzegawczymi.
√ Odpowiednia wysokość skarp i zboczy podczas prowadzenia robót, uzależniona od warunków geologicznych i właściwości skał
√ Zastąpienie stromego zbocza wyrobiska systemem półek
√ Usypywanie skarp luźnego górotworu lub pokruszonej skały pod kątem mniejszym niż 450
√ Zabezpieczenie i oznakowanie przy górnej i dolnej krawędzi niebezpiecznych odcinków ściany
√ Zakaz urabiania przodka, ociosu lub półki poprzez tworzenie nawisów lub podkopywanie
√ Zabezpieczanie ścian i ociosów za pomocą siatek zabezpieczających
√ Wykonywanie obrywania skał z bezpiecznego miejsca
√ W miarę możliwości wykonywanie obrywania skał należy wykonywać posuwając się od góry do dołu przodka eksploatacyjnego
√ Stosowanie obrywaków o odpowiedniej długości i konstrukcji
√ Stała obserwacja stanu przodka
√ Składowanie nadkładu jedynie w wyznaczonych miejscach, w odległości > 3 m od ociosu wyrobiska
√ Stosowanie odpowiednich podpór, w celu zapobieżenia zawalowi nawisów skalnych w przypadku, gdy podkopywanie przodka jest niezbędne
Zagrożenie wodne
√ W miarę możliwości likwidacja niepotrzebnych zbiorników wodnych
√ Utrzymywanie filarów ochronnych dla położonych w sąsiedztwie cieków wodnych
√ Regularna kontrola systemu odwadniania wyrobisk
√ Ustalenie przez Kierownika Ruchu sposobu opuszczenia stanowisk pracy na wypadek wystąpienia zagrożenia wodnego
√ O ile to możliwe należy zaprojektować wyrobiska w taki sposób ażeby woda spływała w dół do niżej położonych wyeksploatowanych wyrobisk
√ Odprowadzanie wody w dół skarp do zbiorników. Gdzie zajdzie taka potrzeba można przy zbiornikach zainstalować pompy.
Zagrożenia związane z pracami transportowymi
√ Wyznaczenie i sporządzenie bezpiecznych przejść dla załogi ponad trasami przenośników
√ Wyposażenie przenośników w zabezpieczenia przed spadaniem urobku
√ Wprowadzenie zakazu przewozu ręcznego wozami w wyrobiskach górniczych o nachyleniu 4 %,
√ Wprowadzenie łączności i sygnalizacji pomiędzy pracownikami brygad transportowych
√ Określenie rodzajów pojazdów w kabinach których nie wolno przebywać podczas załadunku
√ Wyposażenie pomostów załadowniczych w zapory zapobiegające stoczeniu się wozów
√ Wprowadzenie obowiązkowego przeglądu lin i mechanizmów kolejki wiszącej na początku każdej zmiany robocze.
Zagrożenia związane z robotami strzałowymi
√ Stosowanie do budowy składu MW materiałów niepalnych lub ogniotrwałych, a także materiałów nieiskrzących
√ Zapewnienie dobrego uziemienia elektrycznego obiektów (jeśli są wykonane z metalu), w których są przechowywane materiały wybuchowe
√ Umieszczenie otworów wentylacyjnych w dolnej i górnej części budynku, w celu zapewnienia odpowiedniej wentylacji
√ Odpowiednie oznakowanie tablicami informującymi o zawartości składu
√ Posiadanie odpowiednich zabezpieczeń, uniemożliwiających dostanie się do środka osobom niepowołanym
√ Zakaz przechowywania środków inicjujących w jednym składzie z innymi środkami wybuchowymi, chyba że są one składowane w innej komorze
√ Uprzątnięcie, oczyszczenie z zarośli i trawy oraz wycięcie drzew w promieniu 10 m od składu materiałów wybuchowych
√ Wyznaczenie 20 metrowej strefy zakazu składowania innych materiałów palnych (np. benzyna, ON) wokół składu materiałów wybuchowych
√ Zakaz wchodzenia do strefy zagrożenia przez 30 minut od momentu odpalenia
√ Sprawdzanie przodków i zwałowisk urobku pod kątem ewentualnych niewypałów
√ Sprawdzanie drożności, długości i możliwości załadunku materiałem wybuchowym otworów strzałowych
√ Zakaz wciskania środków strzałowych do otworów przy użyciu siły
√ Wkładanie środka strzałowego w otworze strzelniczym wyłącznie za pomocą narzędzi nieiskrzących np. przybijaka bambusowego
√ Stosowanie jako przybitki piasku w papierowych opakowaniach lub wyrobionej gliny
√ odstawienie w bezpieczne miejsce niewykorzystanych środków strzałowych tak szybko, jak to jest możliwe, tuż po zakończeniu ładowania